

Dokument na schôdzu

A8-0269/2017

20.7.2017

SPRÁVA

o vplyve medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne
hodnotové reťazce
(2016/2301(INI))

Výbor pre medzinárodný obchod

Spravodajkyňa: Maria Arena

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI.....	22
STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ.....	29
STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ.....	37
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE	45
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	46

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vplyve medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne hodnotové reťazce (2016/2301(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 5 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Obchod pre všetkých: Smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike (COM(2015)0497),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2016 o novej výhľadovo orientovanej a inovatívnej budúcej stratégii pre obchod a investície¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2016 o vykonávaní odporúčaní Parlamentu z roku 2010 týkajúcich sa sociálnych a environmentálnych noriem, ľudských práv a sociálnej zodpovednosti podnikov²,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. mája 2017 o hodnotení vonkajších aspektov výkonu a riadenia colných služieb ako nástroja na uľahčenie obchodu a boj proti nezákonnému obchodu³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2010 o sociálnej zodpovednosti podnikov v medzinárodných obchodných dohodách⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 27. apríla 2017 o hlavnej iniciatíve EÚ v oblasti odevného priemyslu⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. apríla 2017 o palmovom oleji a odlesňovaní dažďových lesov⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. februára 2016 s odporúčaniami Európskeho parlamentu Komisii k rokovaniam o dohode o obchode so službami (TiSA)⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2015 obsahujúce odporúčania Európskeho parlamentu Európskej komisii k rokovaniam o Transatlantickom obchodnom

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0299.

² Prijaté texty, P8_TA(2016)0298.

³ Prijaté texty, P8_TA(2017)0208.

⁴ Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

⁵ Prijaté texty, P8_TA(2016)0405.

⁶ Prijaté texty, P8_TA(2017)0196.

⁷ Prijaté texty, P8_TA(2017)0098.

⁸ Prijaté texty, P8_TA(2016)0041.

a investičnom partnerstve (TTIP)¹,

- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2017 o súčasnom stave vykonávania paktu udržateľnosti v Bangladéši²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (nariadenie o nerastoch z konfliktných oblastí)³,
- so zreteľom na akčný plán EÚ pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (KOM(2003)0251) a dobrovoľné dohody o partnerstve FLEGT,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (nariadenie o dreve)⁴,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 978/2012 z 25. októbra 2012, ktorým sa uplatňuje systém všeobecných colných preferencií (nariadenie o systéme VSP)⁵,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (nariadenie Brusel I)⁶,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami (smernica o zverejňovaní nefinančných informácií)⁷,
- so zreteľom na spoločnú stratégiu EÚ a jej členských štátov z roku 2007 s názvom Pomoc obchodu: Posilňovanie podpory potrieb súvisiacich s obchodom v rozvojových krajinách zo strany EÚ,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 24. apríla 2017 s názvom Udržateľné hodnotové reťazce v odevnom sektore prostredníctvom rozvojových opatrení EÚ (SWD(2017)0147),
- so zreteľom na Vyhlásenie tripartity Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky,
- so zreteľom na správu IV 105. konferencie MOP o dôstojnej práci v globálnych

¹ Prijaté texty, P8_TA(2015)0252.

² Prijaté texty, P8_TA(2017)0265.

³ Ú. v. EÚ L 130, 19.05.2017, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23.

⁵ Ú. v. EÚ L 303, 31.10.2012, s. 1.

⁶ Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1.

⁷ Ú. v. EÚ L 330, 15.11.2014, s. 1.

dodávateľských reťazcoch,

- so zreteľom na ciele OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030,
- so zreteľom na základné dohovory MOP o detskej práci, nútenej práci, diskriminácii, slobode združovania a kolektívnom vyjednávaní,
- so zreteľom na závery Rady z 12. mája 2016 o EÚ a zodpovedných globálnych hodnotových reťazcoch,
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014 (KOM(2011)0681),
- so zreteľom na zákon Spojeného kráľovstva o novodobom otroctve z roku 2015 a francúzsky zákon o povinnosti starostlivosti nadnárodných spoločností,
- so zreteľom na hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a globálny pakt OSN,
- so zreteľom na Medzinárodný dohovor OSN o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín,
- so zreteľom na nový protokol MOP o nútenej práci,
- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva č. 26/9 z 26. júna 2014, v ktorej sa UNHRC rozhodol zriadiť otvorenú medzivládnu pracovnú skupinu s mandátom na vypracovanie medzinárodného právne záväzného nástroja pre nadnárodné korporácie a iné podniky týkajúceho sa ľudských práv,
- so zreteľom na usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a viaceré usmernenia OECD pre jednotlivé odvetvia (finančné, poľnohospodárske, odevné a obuvnícke odvetvie a odvetvie nerastov),
- so zreteľom na správy UNCTAD o obchode a rozvoji z rokov 2013 a 2016,
- so zreteľom na rámec investičnej politiky UNCTAD pre trvalo udržateľný rozvoj z roku 2015,
- so zreteľom na Dohodu Svetovej obchodnej organizácie o technických prekážkach obchodu (Dohodu TBT/WTO),
- so zreteľom na Všeobecnú dohodu WTO o clách a obchode (GATT),
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa a zásady v oblasti práv dieťaťa a podnikania, ktoré vypracovali UNICEF, globálny pakt OSN a organizácia Save the Children¹,
- so zreteľom na dobrovoľné partnerstvá jednotlivých krajín, ako sú napríklad pakt

¹ <http://childrenandbusiness.org>

- udržateľnosti v Bangladéši a iniciatíva na podporu pracovných práv v Mjanmarsku,
- so zreteľom na závery Rady o detskej práci zo 20. júna 2016,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod, stanoviská Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre rozvoj a pozíciu vo forme pozmeňujúcich návrhov Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A8-0269/2017),
- A. keďže v článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že obchodná politika EÚ musí vychádzať zo zásad a cieľov vonkajšej politiky EÚ; keďže v článku 208 ZFEÚ sa stanovuje zásada súdržnosti politik v záujme rozvoja a vytyčuje sa odstránenie chudoby ako hlavný cieľ; keďže podľa oznámenia Komisie „Obchod pre všetkých“ sú základom obchodnej politiky EÚ tri hlavné zásady – účinnosť, transparentnosť a hodnoty; keďže toto oznámenie má osobitný oddiel venovaný reakcii na nárast globálnych hodnotových reťazcov a zodpovednému riadeniu dodávateľských reťazcov, pripomínajúc jeho komplexnosť, základnú potrebu myslieť perspektívne, zapojiť širokú škálu verejných a súkromných aktérov a aktérov občianskej spoločnosti a použiť kombináciu nezáväzných a inovačných nástrojov a legislatívnych zmien;
- B. keďže voľný obchod sa nedávno ocitol pod silnejúcou verejnou kontrolou a obavy z nerovného rozdelenia výhod a povinností vyplývajúcich z obchodu vyniesli do popredia výrazne prevládajúci názor, že stredobodom obchodnej politiky musia byť sociálne a environmentálne hodnoty, ako aj transparentnosť a zodpovednosť;
- C. keďže globálne hodnotové reťazce (GHR) sú komplexnou, na technológie zameranou a rýchlo meniacou realitou, ktorá sa stala neodmysliteľnou súčasťou súčasného svetového hospodárstva, a môžu pomôcť rozvojovým krajinám lepšie sa do neho začleniť, znižovať chudobu a vytvárať pracovné miesta, pričom zároveň zvyšujú výrobné kapacity; keďže na jednej strane GHR ponúkajú nové vyhliadky hospodárskeho rastu, trvalo udržateľného rozvoja, zapojenia občianskej spoločnosti, pracovníkov a obchodných združení a vytvárania pracovných miest pre spoločnosti v rámci výrobného reťazca tým, že im umožňujú zamerať sa na osobitné úlohy a zároveň zvyšovať ich vzájomnú závislosť; keďže na druhej strane ich mimoriadne zložitý charakter, nedostatok transparentnosti a oslabovanie záväzkov môžu viesť k vyššiemu riziku porušovania ľudských a pracovných práv, faktickej beztrestnosti za trestné činy proti životnému prostrediu a rozsiahlemu vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým podvodom;
- D. keďže je presvedčený, že obchodná politika musí prispieť k tomu, aby sa zabezpečil transparentný výrobný proces v celom hodnotovom reťazci, ako aj dodržiavanie základných environmentálnych, sociálnych a bezpečnostných noriem;
- E. keďže obchodná a investičná politika EÚ si musí zachovať multilaterálny systém ako svoj základný kameň a posilniť postavenie Európy v spravodlivých globálnych dodávateľských reťazcoch, ale musí zároveň poskytovať nástroje na stanovenie jasných pravidiel a povinností pre vlády a podniky s cieľom zabezpečiť súlad s medzinárodnými záväzkami, akými sú napríklad ciele OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja (SDG); keďže udržateľnosť a transparentnosť nie sú len otázkou hodnôt, ale mali by sa tiež

chápať ako skutočná hybná sila na zvýšenie pridanej hodnoty v rámci celosvetového obchodu a investícií v kontexte GHR;

- F. keďže MSP¹ sú dôležitou súčasťou GHR a zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore hospodárskeho rastu, kvalitných pracovných miest a udržateľného rozvoja a predchádzaní odchodu miestneho obyvateľstva zo svojich regiónov;
- G. keďže účasť v GHR je pre MSP prospešná z hľadiska rastu a internacionalizácie; keďže podľa prieskumu Eurobarometra z roku 2015 s názvom Internacionalizácia malých a stredných podnikov sa počas predchádzajúcich troch rokov iba 31 % MSP v EÚ podieľalo na podnikateľskej činnosti mimo vnútorného trhu; keďže mnohé MSP čelia ťažkostiam pri zabezpečovaní prístupu k medzinárodným a európskym GHR; keďže obchodná politika a obchodné dohody môžu pomôcť prekonať prekážky a výzvy, ktorým v súčasnosti čelia MSP pri prístupe do GHR;
- H. keďže hospodárski a sociálni partneri a MVO na celom svete využívajú a podporujú náležitú starostlivosť a systémy transparentnosti GHR na dobrovoľnej báze, čo prináša podstatné a pozitívne výsledky;
- I. keďže Rada vo svojich záveroch z mája 2016 zdôraznila, že je potrebné trvalo presadzovať osvojovanie si medzinárodne dohodnutých zásad, usmernení a iniciatív v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov/zodpovedného správania podnikov, ako sú hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, iniciatíva OSN Global Compact, trojstranná deklarácia MOP o zásadách vzťahujúcich sa na nadnárodné spoločnosti a sociálnu politiku, ako aj usmernenia OECD pre nadnárodné spoločnosti, a to aj v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD, a taktiež prispievať k antikorupčnému úsiliu vytváraním otvorenejšieho a transparentnejšieho podnikateľského prostredia;
- J. keďže zodpovedné globálne riadenie GHR je nevyhnutné na zosúladenie obchodnej politiky s európskymi hodnotami zakotvenými v zmluvách; keďže tak Komisia, ako aj členské štáty stoja na čele týchto diskusií na celom svete;
- K. keďže cieľom viacerých medzinárodných dohovorov, usmernení a pravidiel je zabrániť porušovaniu ľudských práv; keďže predovšetkým krajiny výroby sú povinné ich vykonávať a vytvárať vhodné právne a ekonomické podmienky pre fungovanie podnikov a ich začlenenie do globálnych dodávateľských reťazcov; keďže krajiny výroby musia byť zároveň schopné zavádzať do praxe medzinárodné štandardy a normy, vrátane vypracovania, vykonávania a presadzovania príslušných právnych predpisov, a to najmä v oblasti vytvárania právneho štátu a boja proti korupcii;
- L. keďže EÚ by mala ešte účinnejšie reagovať na sociálny a environmentálny damping a nekalú súťaž a obchodné praktiky a zabezpečiť rovnaké podmienky;
- M. keďže EÚ je najväčším celkovým svetovým vývozcom a dovozcom tovaru a služieb, najväčším zahraničným priamym investorom a najvýznamnejšou cieľovou destináciou priamych zahraničných investícií (PZI); keďže EÚ by mala využiť túto silu v prospech svojich občanov, ako aj v prospech obyvateľov v iných častiach sveta, najmä v

¹ pozri definíciu MSP: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>

najchudobnejších krajinách sveta;

- N. keďže EÚ vypracovala záväzné predpisy v oblasti náležitej starostlivosti spoločností v konkrétnych sektoroch, v ktorých existuje vysoké riziko porušovania ľudských práv, ako napríklad ťažba dreva a konfliktné nerastné suroviny; keďže niektoré členské štáty vypracovali aj právne predpisy, napríklad zákon Spojeného kráľovstva o modernom otroctve a francúzsky zákon o povinnej starostlivosti nadnárodných spoločností, ktorý sa týka veľkých francúzskych spoločností s vyše 5 000 pracovníkmi, a holandský zákon o náležitej starostlivosti, pokiaľ ide o detskú prácu; keďže EÚ vyvinula iniciatívy na podporu náležitej starostlivosti a vo viacerých uzneseniach Európskeho parlamentu sa EÚ vyzýva, aby vypracovala záväzné pravidlá týkajúce sa tejto otázky;
- O. keďže EÚ už podnikla dôležité kroky smerom k zodpovednejšiemu riadeniu GHR na celom svete prostredníctvom vypracovania osobitných partnerstiev, ako napríklad pakt udržateľnosti pre Bangladéš a iniciatíva na podporu pracovných práv v Mjanmarsku, a k riešeniu konkrétnych problémov, napríklad iniciatíva proti nezákonnej ťažbe nerastov v konfliktných oblastiach, pravidlá proti nezákonnej ťažbe dreva, kritériá udržateľnosti pre biopalivá, podávanie správ o otázkach dodávateľského reťazca zo strany spoločností, a k transparentnosti korporátnych platieb, ktoré vláde odvádza ťažobný a drevospracujúci priemysel, ako sa zdôrazňuje v oznámení „Obchod pre všetkých“;
- P. keďže v oznámení „Obchod pre všetkých“ sa uvádza, že Komisia bude presadzovať ambiciózne kapitoly zamerané na obchod a udržateľný rozvoj vo všetkých obchodných a investičných dohodách; keďže nedávno uzavreté obchodné a investičné dohody EÚ obsahujú kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji, v ktorých sa strany dohody vyzývajú, aby prijali záväzky týkajúce sa ochrany ľudských práv, sociálne a environmentálne normy a zaviedli sociálnu zodpovednosť podnikov; keďže tieto kapitoly v po sebe nasledujúcich obchodných dohodách EÚ vykazujú rôznu úroveň ambícií; keďže pracovné a environmentálne normy sa neobmedzujú na kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji, ale musia platiť vo všetkých oblastiach obchodných dohôd; keďže prístup zameraný na dialóg nezabránil závažnému porušovaniu slobody združovania v niektorých dohodách o voľnom obchode;
- Q. keďže špecifická situácia vývozných spracovateľských zón (VSZ) sa vyznačuje tým, že v niektorých krajinách nepodliehajú miestnym pracovným právnym predpisom a zakazuje sa v nich alebo sa obmedzuje činnosť odborov a pracovníci nemajú prostriedky právnej nápravy, čo je jednoznačne v rozpore s normami MOP;
- R. keďže nedostatok etického správania v oblasti obchodu je tiež dôsledkom absencie dobrej správy a oslabenia až absencie nestrannej verejnej moci slúžiacej vo všeobecnom záujme občanov; keďže korupcia, nedostatočná transparentnosť GHR a výnimky z pracovnoprávných predpisov a zo zdanení vo VSZ by mohli mať negatívny vplyv na ľudské práva, najmä oslabením dôstojnej práce a odborov;
- S. keďže podľa MOP 21 miliónov ľudí na celom svete sú obeťami nútenej práce a mnohí z nich sú využívaní v GHR; keďže nútená práca v súkromnom hospodárstve vytvára nezákonný zisk vo výške 150 miliárd USD ročne;
- T. keďže vďaka svojmu globálnemu mandátu, odborným znalostiam a skúsenostiam je MOP spolu so svojimi členmi dobre pripravená zasahovať na globálnej úrovni v záujme

zabezpečenia dôstojnej práce v globálnych dodávateľských reťazcoch; keďže výbor MPO pre dôstojnú prácu v globálnych dodávateľských reťazcoch požaduje preskúmanie zlyhaní, ktoré viedli k nedostatkom v oblasti dôstojnej práce v globálnych dodávateľských reťazcoch a zohľadnenie iniciatív a noriem na podporu dôstojnej práce a znižovanie nedostatkov v oblasti dôstojnej práce v globálnych dodávateľských reťazcoch;

- U. keďže v súvislosti s globálnym obchodom a najmä s GHR je potrebný viacstranný globálny ucelený prístup k zodpovednosti podnikov za porušovanie ľudských práv a environmentálnej udržateľnosti; keďže je preto dôležité, aby EÚ naďalej viedla tieto diskusie na celom svete; keďže EÚ je v popredí reforiem mechanizmu urovnávania sporov medzi investorom a štátom, a to najmä prostredníctvom rozvoja mnohostranného súdneho systému; keďže rovnaký pokrok sa očakáva v ostatných kritických oblastiach záujmu, ako je presadzovanie povinností investorov v oblasti ľudských práv;
- V. keďže výroba v rámci GHR prebieha v rôznych jurisdikciách s rôznymi úrovňami ochrany ľudských práv a presadzovania sociálnych, pracovných a environmentálnych právnych predpisov; keďže obeť porušovania ľudských práv nadnárodnými spoločnosťami môžu čeliť mnohým prekážkam pri prístupe k súdnej náprave;
- W. keďže v článku 8 ZFEÚ je pevne zakotvená rodová rovnosť vo všetkých politikách EÚ; keďže vzhľadom na štrukturálne rodové nerovnosti majú obchodné a investičné dohody tendenciu ovplyvňovať ženy a mužov v odlišnej miere; keďže hľadisko rodovej rovnosti sa v analýze globálnych hodnotových reťazcov často prehliada; keďže podľa MOP bolo v roku 2012 na celom svete obeťami nútenej práce 21 miliónov ľudí (z toho 55 % žien a dievčat) a 90 % z nich bolo vykorisťovaných v súkromnej sfére jednotlivcami alebo podnikmi;
- X. keďže ženy predstavujú väčšinu pracovníkov v určitých segmentoch globálnych hodnotových reťazcov v oblasti odevného priemyslu, záhradníctva, mobilných telefónov a cestovného ruchu, ale väčšinou sú sústredené vo formách zamestnania s nízkym príjmom alebo nízkym postavením v porovnaní s mužmi, čo vedie k rodovej segregácii v typoch zamestnaní a činnostiach, k rodovým rozdielom v mzdách a pracovných podmienkach a rodovo špecifickým obmedzeniam v prístupe k výrobným prostriedkom, infraštruktúre a službám;
- Y. keďže podľa článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ Únia musí chrániť práva dieťaťa; keďže všetky členské štáty ratifikovali Dohovor OSN o právach dieťaťa;
- Z. keďže služby zohrávajú významnejšiu úlohu v GHR, najmä v prípade výroby; keďže zvýšená integrácia služieb do GHR si bude vyžadovať dohody týkajúce sa podpory digitálneho hospodárstva vrátane voľného toku údajov;
- AA. keďže rozvoj globálnych hodnotových reťazcov ďalej prispieva k integrácii služieb do výroby tovaru; keďže významná časť hodnoty dovezeného tovaru bola pridaná prostredníctvom služieb z dovážajúcich krajín;
- AB keďže členské štáty EÚ sú najväčšími svetovými vývozcami finančných služieb a sektor má strategický význam v obchodnej politike EÚ; keďže začlenenie ustanovení týkajúcich sa finančných služieb do vonkajších obchodných dohôd EÚ vrátane dohôd o

voľnom obchode vzbudilo niektoré oprávnené obavy v súvislosti s ich potenciálnymi negatívnymi dôsledkami, pokiaľ ide o pranie špinavých peňazí, daňové úniky a vyhýbanie sa daňovým povinnostiam, a zdôrazňuje dôležitosť preskúmania použitia nástrojov na ich riešenie; keďže obchodné a investičné dohody sú vhodnou príležitosťou na prehĺbenie spolupráce v oblasti boja proti korupcii, praniu špinavých peňazí, daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam;

- AC. keďže transparentné a informatívne označovanie môže byť užitočným nástrojom, ktorý umožní spotrebiteľom robiť informovanejšie a vhodnejšie rozhodnutia; keďže okrem ceny a pôvodu výrobku by spotrebiteľia v EÚ mali mať prístup aj k sociálnym a environmentálnym kritériám; keďže takéto kritériá je možné technicky vypracovať v súlade s Dohodou WTO o technických prekážkach obchodu (TBT), v ktorej sa ustanovujú podmienky výrobného procesu s cieľom umožniť predaj výrobku;
- AD. keďže tak štáty, ako aj podniky by mali v plnej miere rešpektovať ľudské práva vo výrobnom reťazci a dodržiavať normy v oblasti bezpečnosti potravín pre tovar prepustený do voľného obehu na európskom trhu; keďže zodpovednosť by nemali niesť len spotrebiteľia, ktorých rozhodnutia sú obmedzené individuálnymi zdrojmi (hospodárstvo, čas, znalosti) a vonkajšími prvkami (informácie, ponuky);
- AE. keďže pravidlá pôvodu (PP) sú v kontexte globálnych hodnotových reťazcov čoraz dôležitejšie, pretože výroba sa rozširuje do viacerých krajín; keďže benevolentné pravidlá pôvodu môžu vytvárať ďalšie prekážky zavedenia plnej transparentnosti a zodpovednosti v celom dodávateľskom reťazci;
- AF. keďže lepšie, harmonizované a efektívnejšie colné postupy v Európe a v zahraničí prispievajú k uľahčeniu obchodu a splneniu príslušných požiadaviek týkajúcich sa uľahčenia obchodu a k zamedzeniu vstupu falšovaného, dumpingového a nezákonného tovaru na jednotný trh, čo narúša hospodársky rast EÚ a vážne oslabuje postavenie spotrebiteľov v EÚ; keďže širší prístup k colným údajom o dovoze do EÚ by zvýšil transparentnosť a zodpovednosť GHR;
- AG. keďže vo svete roztrieštených výrobných sietí nie je rozdiel medzi dovozom a vývozom zrejmý, pretože dovážané vstupy tvoria významnú časť vývozu a tarify sú kumulované vždy, keď sa s medzivstupmi obchoduje aj za hranicami; keďže efektívne colné a hraničné postupy sú v tomto kontexte osobitne dôležité;
- AH. keďže obchodné stimuly VSP a VSP+ poskytujú rozvojovým krajinám lepší prístup na trh výmenou za dodržiavanie pracovných, environmentálnych a pracovných noriem;
- AI. keďže VSP + je hlavným nástrojom obchodnej politiky EÚ, ktorý poskytuje lepší prístup na trh a je sprevádzaný prísny monitorovacím mechanizmom na podporu ľudských a pracovných práv, ochrany životného prostredia a dobrej správy vecí verejných v zraniteľných rozvojových krajinách;
- AJ. keďže prostredníctvom ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva (PDV) by sa mohla integrácia do GHR stať účinnejšou;

Postavenie EÚ v globálnych hodnotových reťazcoch

1. zdôrazňuje, že obchodná a investičná politika by mala byť stimulačná, zabezpečovať rovnaké podmienky pre európske podniky, podporovať konkurencieschopnosť Európy a uľahčovať konvergenciu noriem smerom nahor; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila súdržnosť medzi environmentálnou politikou, politikou verejného zdravia, obchodnou, investičnou a priemyselnou politikou EÚ a aby podporovala európsku stratégiu reindustrializácie a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo;
2. domnieva sa, že ďalšia integrácia EÚ do globálnych hodnotových reťazcov nesmie byť na úkor európskeho sociálneho a regulačného modelu a podpory udržateľného rastu;
3. vyzýva Komisiu, aby podporovala informovanosť a využívanie existujúcich systémov spravodlivého obchodu, ako sa uvádza v stratégii Obchod pre všetkých, tak v rámci plánu EÚ pre udržateľnosť, ako aj Európskeho konsenzu o rozvoji;
4. opakuje svoju výzvu Komisii a členským štátom, aby prijali posilnené nástroje na ochranu obchodu na boj proti nekalým obchodným praktikám, berúc do úvahy sociálny a environmentálny dumping;
5. žiada Komisiu, aby posúdila vplyv používania nástrojov na ochranu obchodu zo strany EÚ a tretích krajín na účinnú integráciu podnikov EÚ do GHR;
6. zdôrazňuje potrebu harmonizovaných pravidiel a posilnenej koordinácie a dohľadu EÚ nad uplatňovaním dovozných ciel zo strany členských štátov (vrátane konvenčných, antidampingových a vyrovnávacích ciel) pre všetky typy komodít a tovaru, predovšetkým v prípade nepravdivých vyhlásení o pôvode (v preferenčných aj nepreferenčných režimoch) a podhodnotenia a nesprávneho opisu výrobkov;

Globálne hodnotové reťazce a multilateralizmus

7. vyzýva Komisiu, aby sa aktívne zapájala do práce WTO s cieľom zvýšiť transparentnosť a aby vymedzila a presadzovala multilaterálne pravidlá obchodu vrátane trvalo udržateľného riadenia GHR, ktoré by mali zahŕňať najmä:
 - povinnú náležitú starostlivosť v dodávateľskom reťazci, ako aj požiadavky transparentnosti vychádzajúce z hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv;
 - minimálne zdravotné a bezpečnostné normy, v ktorých by sa uznávalo najmä právo pracovníkov na zakladanie bezpečnostných výborov,
 - minimum sociálnej ochrany a dodržiavanie pracovných noriem MOP;
 - právo na kolektívne vyjednávanie;
8. žiada Komisiu a členské štáty, aby sa naďalej aktívne podieľali na všetkých multilaterálnych fórach zameraných na obchod, GHR, ľudské a pracovné práva, hospodársky rast a trvalo udržateľný rozvoj, a zároveň presadzovali európske hodnoty zakotvené v zmluvách a zohľadňovali pritom základnú potrebu ochrany špecifických čít MSP;

9. víta prebiehajúce rokovania o záväznej zmluve OSN o nadnárodných korporáciách a ľudských právach; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa konštruktívne zapájali do týchto rokovaní a zohrávali v nich aktívnu úlohu a prispievali k vypracúvaniu konkrétnych návrhov vrátane prístupu k opravným prostriedkom, všetko svoje úsilie zamerali na dosahovanie pozitívneho výsledku a v rovnakej miere podporovali aj angažovanosť obchodných partnerov; žiada Komisiu, aby v tejto súvislosti zvažila možnosť rozsiahlej povinnej náležitej starostlivosti, a to aj na globálnej úrovni;
10. vyzýva členské štáty, aby urýchlili uplatňovanie a zvýšili účinnosť národných akčných plánov (NAP) na vykonávanie hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv; zdôrazňuje, že osem z 13 národných akčných plánov, ktoré už boli schválené, sú z členských štátov EÚ a víta skutočnosť, že ďalších 11 národných akčných plánov EÚ je v procese navrhovania; žiada Komisiu, aby pomáhala a podporovala vykonávanie týchto hlavných zásad OSN;
11. víta zblížovanie medzinárodných noriem v oblasti podnikania a ľudských práv, a to najmä medzi hlavnými zásadami OSN a usmerneniami OECD pre nadnárodné spoločnosti;
12. víta integrálne začlenenie dôstojnej práce a štyroch pilierov programu dôstojnej práce MOP do cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby účinne uplatňovali tieto normy a zamerali svoju prácu v rámci MOP na prijatie novej medzinárodnej pracovnej normy pre dôstojnú prácu in globálnych hodnotových reťazcoch, čo si bude vyžadovať najmä to, aby všetky spoločnosti vykonávali nepretržité riadenie rizík vplyvu svojej činnosti na ľudské práva pracovníkov a komunít a aby prijali primerané opatrenia na prevenciu a zmiernenie tejto činnosti a poskytovali dotknutým osobám nápravu;
13. podporuje všetky globálne iniciatívy boja proti korupcii, ako sú iniciatíva pre transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI), Kimberlejský proces, Medzinárodná konferencia o oblasti Veľkých jazier (ICGLR), zásady stanovené v iniciatíve OSN pre podniky s názvom Global Compact, usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a usmernenia OECD pre náležitú starostlivosť v zodpovedných dodávateľských reťazcoch nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a vysokorizikových oblastí; pripomína povinnosť producentských krajín, ktorá spočíva najmä vo vykonávaní a presadzovaní príslušných právnych predpisov, a to aj v oblasti vytvárania právneho štátu a boja proti korupcii;
14. poukazuje na to, že v tejto oblasti je pre rozvoj oblastí ovplyvnených konfliktom alebo oblastí s vysokým rizikom okrem dovozu a vývozu nerastov a kovov dôležitá aj transparentnosť udelených ťažobných práv a ciel; zdôrazňuje preto, že je potrebné vypracovať prehľad existujúcich opatrení, ktoré v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov uplatňujú európske podniky a posilniť koordináciu a výmenu informácií a najlepších postupov, aby bolo možné účinnejšie vykonávať osvedčené postupy a prispievať k vytvoreniu spoločného akčného rámca na európskej úrovni; vyzýva Komisiu, aby posilnila iniciatívy týkajúce sa sociálnej zodpovednosti podnikov a náležitej starostlivosti v celom dodávateľskom reťazci;
15. pripomína, že pre globálnu konkurencieschopnosť je dôležitý spoľahlivý prístup k surovinám;

16. zdôrazňuje význam uplatňovania, presadzovania a transponovania existujúcich právnych predpisov v oblasti GHR na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni;

Zodpovednosť podnikov

17. zdôrazňuje, že obchod a ľudské práva sa navzájom podporujú a že podnikateľská sféra zohráva dôležitú úlohu tým, že ponúka pozitívne podnety pri podpore ľudských práv, demokracie a sociálnej zodpovednosti podnikov;
18. víta mnoho sľubných iniciatív súkromného sektora, ako sú kódexy správania, označovanie, sebahodnotenie a sociálne audity, ktoré výrazným spôsobom prispeli k nedávnomu zlepšeniu noriem v oblasti ľudských práv a práv pracovníkov v globálnych hodnotových reťazcoch;
19. je hlboko znepokojený prípadmi porušovania ľudských práv a ohrozovania udržateľnosti životného prostredia, ku ktorým dochádza v dôsledku niektorých rozhodnutí vedenia podnikov;
20. uznáva význam existencie jednoznačných medzinárodných pravidiel o sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP), GHR a náležitej starostlivosti; víta inteligentný mix regulačných a dobrovoľných činností, ktorý viedol v posledných rokoch k určitým pozitívnym výsledkom a umožnil podnikom zaviesť vlastné dynamické a inovačné opatrenia; zdôrazňuje, že koordinácia, výmena informácií a výmena najlepších postupov môžu prispieť k zvýšeniu efektívnosti verejných a súkromných iniciatív v oblasti hodnotového reťazca a dosiahnuť pozitívne výsledky; pripomína však, že dobrovoľná sociálna zodpovednosť podnikov môže zároveň viesť k nekalej súťaži medzi dodávateľmi, ktorí sa rozhodli dodržiavať medzinárodné pracovné a environmentálne normy, a že sama o sebe nedokáže zabezpečiť, aby spoločnosti v plnom rozsahu dodržiavali medzinárodné normy a záväzky prostredníctvom vykonávania politiky náležitej starostlivosti; zdôrazňuje preto, že je potrebné vypracovať prehľad existujúcich opatrení, ktoré v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov uplatňujú európske podniky, aby bolo možné účinnejšie vykonávať osvedčené postupy a prispievať k vytvoreniu spoločného akčného rámca na európskej úrovni; je pevne presvedčený, že EÚ by mala urýchlene hľadať spôsoby, ako rozvíjať stratégie a pravidlá transparentnosti pre GHR vrátane možnosti zváženia okamžitých krokov smerom k vypracovaniu záväzných a vymožitelných pravidiel, príslušných opravných prostriedkov a nezávislých monitorovacích mechanizmov zahŕňajúcich inštitúcie EÚ, členské štáty a občiansku spoločnosť; zdôrazňuje, že takéto povinnosti by mali nasledovať po krokoch uvedených v hlavných zásadách OSN a usmerneniach OECD týkajúcich sa aktívnej identifikácie rizík pre ľudské práva, vypracovania prísnych a preukázateľných akčných plánov na zabránenie týmto rizikám alebo ich zmiernenie, primeranej reakcie na známe zneužívanie a transparentnosti;
21. vyzýva Komisiu, aby venovala väčšiu pozornosť týmto ustanoveniam a podporovala zavádzanie odvetvových usmernení OECD a hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv; zdôrazňuje potrebu formálneho zapojenia občianskej spoločnosti do procesu implementácie prostredníctvom štruktúr zriadených v rámci kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji; vyzýva Komisiu, aby podporovala činnosť medzinárodných normalizačných orgánov, ako sú Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO 2600) a globálna iniciatíva pre podávanie správ s cieľom nabádať podniky, aby podávali

- správy o udržateľnosti a tvorbe hodnôt v celom dodávateľskom reťazci;
22. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že európske a medzinárodné podniky budú dodržiavať usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a usmernenia OECD pre jednotlivé sektory, ako sú usmernenia náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce nerastov z oblastí postihnutých konfliktom; odporúča posilniť úlohu národných kontaktných miest OECD a ich spoluprácu s nezávislými vnútroštátnymi a regionálnymi inštitúciami v oblasti ľudských práv s cieľom zlepšiť riadenie globálnych hodnotových reťazcov;
 23. vyzýva Komisiu, aby aktualizovala svoj prístup k SZP s cieľom posilniť normy v oblasti práce a životného prostredia, a najmä trvá na zahrnutí ustanovení o SZP do obchodných a investičných dohôd, o ktorých EÚ rokuje;
 24. zdôrazňuje, že koordinácia a výmena informácií a najlepších postupov môže prispieť k zvýšeniu účinnosti súkromných a verejných iniciatív v oblasti hodnotových reťazcov;
 25. pripomína, že Parlament v roku 2010 požadoval, aby spoločnosti uverejňovali svoje súvahy v oblasti SZP, zavedenie požiadaviek na náležitú starostlivosť pre všetky podniky a konsolidáciu koncepcie SZP na základe harmonizovanej definície vzťahov medzi materskými spoločnosťami na účely preukázania právnej zodpovednosti každej z nich; s uspokojením preto konštatuje, že od veľkých spoločností sa od roku 2017 bude požadovať zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti v súlade so smernicou o zverejňovaní nefinančných informácií; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že zverejňovanie nefinančných informácií veľkými spoločnosťami sa ešte nerozšírilo na všetky subjekty pôsobiace v globálnych hodnotových reťazcoch;
 26. víta iniciatívu zelenej karty, ktorú začali niektoré národné parlamenty po prijatí francúzskeho zákona o povinnosti starostlivosti nadnárodných spoločností; vyzýva Komisiu, aby zvažila návrhy týkajúce sa podnikovej náležitej starostlivosti pre spoločnosti pôsobiace v rámci EÚ i mimo nej, pričom je potrebné zohľadniť rozsudok francúzskeho ústavného súdu týkajúce sa francúzskeho zákona o primeranosti sankcií;
 27. pripomína, že politiky v oblasti SZP musia zohľadňovať osobitné charakteristiky MSP a musia byť dostatočne flexibilné na to, aby MSP neboli vystavené neprimeranej záťaži; vyzýva preto Komisiu, aby vytvorila osobitné poradenské centrum pre MSP, ktoré bude osobitne zamerané na malé podniky a mikropodniky a aby ich podporovala prostredníctvom prispôbených programov budovania kapacít;
 28. zdôrazňuje, že GHR sa nekončia vtedy, keď sa výrobok dostane k spotrebiteľovi, ale mali by zahŕňať aj odpad a spôsob nakladania s ním; naliehavo vyzýva, aby sa v plnej miere zohľadňoval celý životný cyklus výrobkov a rozšírila perspektíva vo vzťahu ku GHR s cieľom zahrnúť ustanovenia o zneškodňovaní odpadu bez ohrozenia osôb alebo životného prostredia; vyzýva EÚ, aby podporila medzinárodnú spoluprácu a legislatívnu koherentnosť, pokiaľ ide o výrobky a materiály na konci životnosti a pomáhala partnerským krajinám rozvíjať silnejšie vnútroštátne predpisy a kapacity presadzovania; vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že výsledovateľnosť sa bude uplatňovať na toto spektrum životnosti výrobku;

29. naliehavo žiada Komisiu, aby konala rýchlo v nadväznosti na podrobné návrhy obsiahnuté v uznesení Parlamentu z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách;

Vytvorenie väčšieho priestoru pre iniciatívy súkromného sektora

30. zdôrazňuje úspechy zapojenia súkromného sektora; zdôrazňuje, že spoločnosti zo súkromného sektora musia presadzovať stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, a to nielen preto, aby predišli poškodeniu svojej povesti, ale aj preto, že im ponúka nové možnosti a znižuje ich závislosť od obmedzených zdrojov;
31. zdôrazňuje zásadnú úlohu spotrebiteľov (a účinky zlej reklamy); pripomína, že žiadny spotrebiteľ nechce naďalej kupovať výrobky, ktoré vyrobili deti alebo zneužívaní muži a ženy alebo výrobky, ktoré spôsobili veľké škody na životnom prostredí;
32. vyzýva Komisiu, aby našla nové spôsoby, ako podporovať snahy súkromného sektora o udržateľnejšie globálne hodnotové reťazce a vytvárala inkluzívne podnikateľské modely a súvisiace partnerstvá viacerých zainteresovaných strán zo súkromného sektora;
33. zdôrazňuje, že na podporu udržateľných globálnych hodnotových reťazcov je potrebná rozumná kombinácia súkromného a verejného financovania; je presvedčený, že táto by mala vychádzať z existujúcich štruktúr a programov, ktoré sa osvedčili pri podpore zodpovedného správania sa podnikov;
34. víta mnohé sľubné iniciatívy súkromného sektora, ako napríklad kódexy správania, označovanie, sebahodnotenie a sociálne audity, a považuje iniciatívu OSN Global Compact, normu ISO 26000 o sociálnej zodpovednosti, trojstranné vyhlásenie MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky a usmernenia OECD pre nadnárodné podniky za nástroje, ktoré dokážu zmobilizovať zodpovednosť v obchodnej činnosti podnikov; vyzýva európske, ako aj neeurópske podniky, aby v oblasti ľudských práv uplatňovali náležitú starostlivosť a začlenili svoje zistenia do svojich vnútorných politík a postupov, ktorým pridelia primerané zdroje a kompetencie a ktoré budú riadne uplatňovať; zdôrazňuje, že to si vyžaduje pridelenie dostatočných zdrojov; zdôrazňuje, že transparentnosť a informovanie o opatreniach prijatých na zabránenie porušovaniu ľudských práv v tretích krajinách sú kľúčové pre umožnenie riadneho demokratického dohľadu a prijímania rozhodnutí založených na faktoch spotrebiteľmi;

Dohody EÚ o voľnom obchode a globálne hodnotové reťazce

35. víta novú obchodnú a investičnú stratégiu pre Európsku úniu s názvom Obchod pre všetkých; žiada Komisiu, aby v rámci svojej obchodnej a investičnej politiky a dohôd o voľnom obchode riešila výzvy súvisiace s rozširovaním globálnych hodnotových reťazcov zohľadnením týchto opatrení:
- a) a) posilnenie ex ante posúdenia vplyvu na udržateľnosť obchodu, pridanie požiadaviek na posúdenie vplyvu na ľudské práva a rovnosť medzi ženami a mužmi a zverejnenie ex post posúdenia vplyvu na udržateľnosť obchodu, ktoré musí zahŕňať účasť občianskej spoločnosti;

- b) plné vykonávanie odporúčaní Parlamentu z rokov 2010 a 2016 s ohľadom na kapitoly venované obchodu a trvalo udržateľnému rozvoju v rámci dohôd o voľnom obchode, ktoré by malo zahŕňať komplexné, vynútitel'né a ambiciózne kapitoly venované obchodu a trvalo udržateľnému rozvoju a tieto aspekty:
- i) záväzok všetkých strán ratifikovať a vykonávať osem hlavných a štyri prioritné dohovory MOP, ako aj medzinárodné mnohostranné environmentálne dohody,
 - ii) zahrnutie doložiek o ľudských právach a kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji prostredníctvom všeobecného mechanizmu urovnávania sporov, a to tak, aby mali rovnocenné postavenie s ostatnými časťami dohody;
 - iii) možnosť pre sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť podať prostredníctvom postupu podávania sťažností odvolanie a žiadať nápravu,
 - iv) účinné preventívne opatrenia: aj vo forme peňažnej nápravy v prípade vážneho a dokázaného porušenia ustanovení o obchode a udržateľnom rozvoji;
- c) začlenenie vykonateľných protikorupčných ustanovení a ustanovení o ochrane oznamovateľov korupcie, ktoré spadajú do právomocí EÚ, do všetkých budúcich dohôd o voľnom obchode a investičných dohôd; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že signatárske strany obchodných a investičných dohôd by mali prijať opatrenia na podporu aktívnej účasti súkromného sektora, organizácií občianskej spoločnosti a domácich poradných skupín na vykonávaní protikorupčných programov a ustanovení v medzinárodných obchodných a investičných dohodách;
- d) začlenenie doložiek o povinnosti zachovať existujúci stav, ktorými sa stanoví minimálna úroveň sociálnych, environmentálnych a bezpečnostných noriem vrátane zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, do všetkých dohôd EÚ o voľnom obchode, čím sa zmluvným stranám zabráni znižovať sociálne, environmentálne a bezpečnostné normy v záujme podpory vývozu a prilákania investícií;
- e) začlenenie ustanovení o daňovej transparentnosti (vrátane zásadných noriem OECD v oblasti transparentnosti) a posilnenie spolupráce v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, daňovým podvodom a daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam v rámci dohôd o voľnom obchode, ktoré budú náležite zohľadnené v požiadavkách na otváranie trhu pre finančné služby;
- f) doplnenie všetkých týchto ustanovení o podporné opatrenia pre rozvojové krajiny a dôsledné monitorovanie ich vykonávania aj prostredníctvom vstupov od národných parlamentov, zainteresovaných strán a občianskej spoločnosti;
- g) zvýšenie prepojenie priorít dohodnutých dvojstranne na vykonávanie kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji v dohodách o voľnom obchode a finančná podpora z programov EÚ zameraných na rozvojovú spoluprácu;

36. pripomína zásadnú úlohu, ktorú môžu na jednej strane zohrávať MSP v rámci GHR a na druhej strane výhody zvýšenej integráciu MSP do GHR; vyzýva Komisiu, aby zahrnula kapitoly o MSP do všetkých budúcich obchodných dohôd; ďalej vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti vyhodnotila existujúce podporné štruktúry dostupné pre MSP, ktoré chcú vstúpiť do GHR, a prehodnotila a v prípade potreby aktualizovala stratégiu „Malý podnik, veľký svet“ z roku 2011 s cieľom ďalej uľahčiť zapojenie MSP do GHR;
37. zdôrazňuje, že GHR často zahŕňajú výrobu a služby vo vývozných spracovateľských zónach (VSZ), v ktorých sa pracovné a environmentálne normy odlišujú od zvyšku krajiny a často sú obmedzené; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že sociálne a environmentálne normy v dohodách o voľnom obchode sa budú uplatňovať na celom území obchodných partnerov vrátane vývozných spracovateľských zón;

Označovanie, vysledovateľnosť a colné údaje

38. vyzýva EÚ, aby pracovala na vhodných a účinných riešeniach na zavedenie povinného transparentného a fungujúceho systému označovania zameraného na „sociálnu a environmentálnu vysledovateľnosť“ naprieč celým výrobným reťazcom, a to v súlade s Dohodou WTO/TBT, pričom bude súčasne podporovať podobné činnosti na medzinárodnej úrovni;
39. vyzýva Komisiu, aby zvažila zavedenie právnych predpisov upravujúcich pravidlá označovania pôvodu výrobkov, ktoré vstupujú na trh EÚ, alebo navrhla pravidlá, ktoré zaručia účinnú vysledovateľnosť;
40. vyzýva Komisiu a nabáda členské štáty, aby hľadali spôsoby, ako stranám dohody, ktoré preukážu verejný záujem, sprístupniť, pod podmienkou príslušného odôvodnenia a na žiadosť podloženú verejným záujmom, colné údaje zozbierané od strán, ktoré obchodujú s výrobkami alebo tovarom dovážaným do EÚ;

Jurisdikcia a prístup k prostriedkom nápravy

41. potvrdzuje nalievajúcu potrebu účinného riešenia odhalených porušení ľudských práv zo strany nadnárodných korporácií a riešenia právnych otázok vyplývajúcich z extrateritoriálneho rozmeru podnikov najmä prostredníctvom vytvorenia spoločných právnych záväzkov v celom dodávateľskom reťazci; vyzýva členské štáty, aby prijali primerané opatrenia na riešenie finančných a procesných prekážok, ktorým obeť čelia v občianskoprávných sporoch;
42. pripomína svoju výzvu Komisii, aby zohľadnila rozšírenie pravidiel jurisdikcie podľa nariadenia Brusel I na obvinených z tretích krajín v prípadoch vedených proti spoločnostiam s jasným prepojením na jeden z členských štátov alebo na spoločnosti, pre ktoré je EÚ základným odbytiskom a žiada Komisiu, aby v prípade potreby urýchlene predložila návrh Parlamentu a Rade;
43. pripomína, že podniky by mali zaviesť mechanizmy riešenia sťažností na operatívnej úrovni pre pracovníkov zasiahnutých ich činnosťou, a to aj vo vývozných spracovateľských zónach; opakuje svoju výzvu EÚ a členským štátom, aby prijali primerané opatrenia s cieľom riešiť právne, procesné a inštitucionálne prekážky prístupu k účinným prostriedkom nápravy.

Rodová rovnosť a práva detí

44. pripomína, že rodová rovnosť je pevnou súčasťou všetkých politík EÚ, ako sa uvádza v článku 8 ZFEÚ; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že rodové hľadisko nie je súčasťou stratégie „Obchod pre všetkých“ a vyzýva Komisiu, aby otázky rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien zohľadnila v preskúmaní stratégie v polovici trvania; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že rodové hľadisko bude začlenené do obchodnej a investičnej politiky, stratégie pomoci obchodu a do všetkých budúcich dohôd o voľnom obchode a posúdení vplyvu a uplatňovalo sa v nich; vyzýva Komisiu, aby naďalej diskutovala a rokovala v rámci WTO v záujme zohľadnenia rodového hľadiska v obchodnej a investičnej politike WTO; vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala rodovo rozčlenené údaje týkajúce sa GHR, najmä v poľnohospodárskom sektore, berúc do úvahy, že posilnenie postavenia žien musí ísť nad rámec otázky výšky mzdy, faktory, ktoré vedú k násiliu voči ženám, a sociálne faktory, napríklad rodičovskú dovolenku a zdravotnú starostlivosť, s cieľom vypracovať právne formy na prekonanie negatívnych vedľajších účinkov GHR; víta skutočnosť, že otázka rodovej rovnosti sa rieši v rámci rokovaní o aktualizácii dohody medzi EÚ a Čile a bude sa riešiť v budúcej aktualizovanej dohode;
45. vyzýva na komplexnú analýzu rozdielov a nerovností v rámci GHR, s ohľadom na: i) rodové rozdiely vo využívaní času vyplývajúce najmä z primárnej zodpovednosti ženy za reprodukčné práce; ii) rodové rozdiely v prístupe k výrobným vstupom a prostriedkom, najmä pôde, úverom, odbornej príprave a sieťam; a iii) rodové rozdiely vyplývajúce zo zlyhaní a diskriminácie na úrovni trhov a inštitúcií;
46. varuje pred negatívnymi vplyvmi rozvoja a liberalizácie obchodu na kvalitu zamestnania, ako aj pred rizikom zvýšenia obchodovania s ľuďmi na účely práce; zdôrazňuje, že ženy zvyčajne trpia najviac a že obchodovanie s ľuďmi na účely práce je v prípade žien často spojené s obchodovaním na sexuálne účely a vraždami žien;
47. navrhuje, aby sa úrovni medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ v oblasti GHR rozvíjali osobitné stratégie s cieľom formálne chrániť jednotlivcov, ktorí upozorňujú na vraždy žien, obchodovanie s ľuďmi na účely práce a na sexuálne účely, a chrániť obeť; zdôrazňuje, že tieto osoby by mali mať v oblasti medzinárodného a európskeho obchodu nárok na rovnaké uznanie a ochranu, aké sa požadujú v prípade oznamovateľov protispoločenskej činnosti;
48. rovnako pripomína, že rastie zamestnanosť žien, ale stále sú nadmerne zastúpené na pracovných miestach s nízkou úrovňou zručností a nízkou mzdou, že nemajú prístup k opatreniam sociálnej ochrany vrátane ochrany materstva a že sú príliš často vystavené diskriminácii a sexuálnemu obťažovaniu;
49. vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby presadzovali udržateľné verejné obstarávanie uplatňovaním osobitných požiadaviek v oblasti dodržiavania ľudských práv a medzinárodného práva, najmä v súvislosti s presadzovaním rodovej rovnosti a európskych pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže a transparentnosťou pre dodávateľov, ako aj ich medzinárodné dodávateľské reťazce;
50. zdôrazňuje význam ratifikácie dohovorov MOP č. 182 o najhorších formách detskej práce a č. 138 o minimálnom veku na prijatie do zamestnania a práce tými členskými

štátmi, ktoré tak ešte neurobili; pripomína, že EÚ sa zaviazala k odstráneniu najhorších foriem detskej práce na celosvetovej úrovni v súlade so svojimi hodnotami, medzi ktoré patrí zákaz práce detí v rámci vonkajšej činnosti EÚ, ako je to zakotvené v článku 21 Zmluvy o EÚ; opakuje svoju požiadavku harmonizácie a posilnenia dovozných kontrol a kontrol dodávateľského reťazca s cieľom zabezpečiť, aby sa na trh EÚ dostávali len výrobky, ktoré nie sú výsledkom nútenej práce, detskej práce a moderného otroctva; zdôrazňuje svoju podporu súčasným iniciatívam na podporu MSP a organizácií malých poľnohospodárov s cieľom získať väčší podiel hodnoty v GHR, ako napríklad v prípade spravodlivého obchodu; zdôrazňuje význam zahrnutia boja proti nútenej práci a detskej práci do všetkých dohôd EÚ o voľnom obchode prostredníctvom kapitol o udržateľnom rozvoji, tak, aby sa zabezpečilo, že tento cieľ si osvoja aj obchodní partneri; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dôrazne obhajovali tento návrh na všetkých medzinárodných fórach, vrátane MOP, OECD, OSN a WTO, s cieľom dosiahnuť pokrok v boji proti nútenej práci a detskej práci; zdôrazňuje v tomto kontexte, že cieľ, ktorým sú výrobky bez využitia detskej práce, možno dosiahnuť len vtedy, ak pôjde ruka v ruku s opatreniami na zabezpečenie minimálnej mzdy zodpovedajúcej životným nákladom pre rodinných príslušníkov dieťaťa;

Rozvojové krajiny

51. zdôrazňuje, že GHR predstavujú pre firmy v rozvojových krajinách, najmä pre MSP, príležitosť na vytvorenie spojenia so svetovým hospodárstvom; zdôrazňuje, že konkrétne politiky a sprievodné opatrenia sú zásadnými prvkami na dosiahnutie tohto cieľa a na rozšírenie možných výhod pre všetkých pracovníkov v našich obchodných partnerských krajinách, a to najmä politiky zamerané zefektívnenie administratívnych postupov alebo na pomoc daným spoločnostiam pri zvyšovaní pridanej hodnoty a rozširovaní ich účasti v GHR, a zároveň zlepšovaní ich sociálnych a environmentálnych noriem; poukazuje na to, že preskúmanie GSP a GSP + by malo zahŕňať záväzné pravidlá v oblasti ľudských a pracovných práv a ochrany životného prostredia; konštatuje, že mnohé rozvojové krajiny majú obmedzené kapacity a zdroje na účinné presadzovanie dodržiavania sociálnych a environmentálnych noriem a predpisov; vyzýva EÚ, aby posilnila budovanie kapacít a poskytla vládam partnerských rozvojových krajín technickú pomoc všade tam, kde je to možné a potrebné;
52. pripomína program cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030 a jeho udržateľné vytváranie, udržateľné presadzovanie a prístupy dôstojnej práce, a vyzýva Komisiu, aby transparentným spôsobom uvádzala odkaz na každý príslušný cieľov trvalo udržateľného rozvoja vo svojich správach; opakuje svoju výzvu Komisii a členským štátom, aby využívali obchod na podporu trvalo udržateľného rozvoja a dobrej správy vecí verejných v súlade so zásadami súdržnosť politik v záujme rozvoja; zdôrazňuje, že obchodné a investičné dohody EÚ uzatvorené s rozvojovými krajinami by mali byť v súlade s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja; pripomína právo rozvojových krajín regulovať investície tak, aby sa zabezpečilo plnenie záväzkov a povinností všetkých investorov vrátane zahraničných investorov, s cieľom chrániť ľudské práva a pracovné a environmentálne normy;
53. víta nadobudnutie platnosti dohody o uľahčení obchodu, ktorá, ak sa bude správne vykonávať, zjednoduší a zmodernizuje colné postupy a uľahčí rozvojovým krajinám, ktoré majú vo všeobecnosti väčšie prekážky na hraniciach, integráciu do svetového

obchodného systému;

54. vyzýva Komisiu, aby podporila účinné zapojenie MSP do globálnych hodnotových reťazcov, a to prostredníctvom podpory vytvárania kontaktov a partnerstiev medzi MSP a malými skupinami poľnohospodárov v rozvojových krajinách, ktorých cieľom je zabezpečiť väčší podiel hodnoty pre výrobcov a zároveň vysokú úroveň sociálnych a environmentálnych noriem a ochrany ľudských práv, ako je to v prípade spravodlivého obchodu;
55. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že podmienky ľudských práv prepojené s jednostrannými obchodnými preferenciami udelenými v rámci systému VSP budú účinne presadzované a monitorované a že sa budú vykonávať postupy stanovené pre prípady možného nedodržovania týchto podmienok, v plnom súlade s nariadením o systéme VSP;
56. očakáva, že v preskúmaní systému VSP v polovici trvania sa objasnia príslušné vymedzenia a dôjde k hĺbkovému posúdeniu súčasného systému; zastáva názor, že obchodná politika musí predstavovať spôsob, ako podporiť obchodných partnerov EÚ pri prijímaní prísnejších sociálnych, pracovných a environmentálnych noriem, čo by sa mohlo dosiahnuť prostredníctvom stimulov, akými sú dodatočné colné preferencie pre udržateľne vyrábané produkty; domnieva sa, že tento cieľ si vyžaduje revíziu nariadenia o VSP a navrhuje v tejto súvislosti začlenenie podmienok sociálnej zodpovednosti podnikov do jeho rámca, aby sa zabezpečilo dodržiavanie vnútroštátnych a medzinárodných záväzkov v oblasti ľudských práv a pracovných a environmentálnych noriem zo strany nadnárodných spoločností; požaduje, aby sa osobitná pozornosť venovala situácii v oblasti pracovných práv a práv odborových zväzov vo VSZ, a naliehavo vyzýva Komisiu, aby túto otázku riešila v úzkej spolupráci s MOP, v rámci revízie všeobecného systému preferencií;
57. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby všetky rozvojové projekty financované EÚ vrátane projektov kombinovaného financovania boli nielen v plnom súlade so zásadami účinnosti rozvoja dohodnutými na medzinárodnej úrovni, ale aby takisto plne rešpektovali zásadu slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu, ako je stanovené v dohovore MOP č. 169;

Pravidlá pôvodu (PP)

58. poznamenáva, že zjednodušené, účinné a preferenčné pravidlá pôvodu majú v kontexte GHR zásadný význam; uznáva, že rigidita a zložitosť PP môžu ohroziť účinnosť obchodných modelov;
59. vyzýva Komisiu, aby v dohodách o voľnom obchode v čo najväčšej miere využívala viacstranné PP ako preferenčné; vyzýva Komisiu, aby pri navrhovaní osobitných preferenčných PP v dohodách o voľnom obchode znížila požiadavky pridanej hodnoty a umožnila zmenu nomenklatúrnej podpoložky a „jedinú transformáciu“ ako PP;
60. žiada Komisiu, najmä v prípade rokovaní o dohodách o voľnom obchode s krajinami, ktoré v súčasnosti využívajú preferencie SVP a EBA, aby sa zaistila, že návrhy PP nespôsobia odklon hospodárskych procesov;

61. domnieva sa, že zvýšená kumulácia v rámci dohôd o voľnom obchode by sa nemala vnímať ako nástroj na nenápadnú liberalizáciu, ale ako nástroj, ktorý umožňuje - krajinám špecializovať sa na hospodárske činnosti v súlade s logikou komparatívnej výhody;

Práva duševného vlastníctva a toky údajov

62. víta záväzok Komisie chrániť celé spektrum práv duševného vlastníctva vrátane patentov, ochranných známkov, autorských práv, priemyselných vzorov, zemepisných označení (ZO), označovania pôvodu a liečiv, pričom sa zabezpečí prístup k cenovo dostupným liekom, a to prostredníctvom WTO a dohôd o voľnom obchode; vyzýva Komisiu, aby prijala ďalšie opatrenia v záujme možného rozšírenia ochrany zemepisných označení Európskej únie na nepoľnohospodárske výrobky, ako sa to deje už v niekoľkých tretích krajinách prostredníctvom rôznych právnych systémov; žiada otvorený a inkluzívny proces na zlepšenie spolupráce s tretími krajinami v boji proti podvodom a falšovanému tovaru, ktorými sa zneužíva dôvera v ochranné známky a obchodné značky;
63. uznáva, že digitálna inovácia a toky údajov sú hlavnými hnacími silami ekonomiky služieb a sú základným prvkom GHR tradičných výrobných spoločností, a preto by sa vynútené lokalizačné požiadavky v Európe aj mimo nej mali obmedziť v čo najväčšom možnom rozsahu, čo umožní zavedenie potrebných výnimiek na základe legitímnych cieľoch verejnej politiky, akými sú ochrana spotrebiteľov a ochrana základných práv; pripomína, že ochrana toku údajov a právo na súkromie nie sú prekážkami obchodu, ale základnými právami, ktoré sú zakotvené v článku 39 Zmluvy o EÚ a článkoch 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie, ako aj v článku 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv;

o

o o

64. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, Svetovej obchodnej organizácii a UNCTAD.

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k vplyvu medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne hodnotové reťazce (2016/2301(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Pier Antonio Panzeri

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže podiel globálnych hodnotových reťazcov v celosvetových produkčných a obchodných modeloch stále rastie, čo so sebou prináša príležitosti a výzvy; keďže globalizácia by mala byť nástrojom na hospodársky rozvoj a začlenenie rozvojových krajín do svetového hospodárstva s cieľom zvýšiť prosperitu a posilniť ľudské práva pre všetkých v súlade s deklarovanými zásadami a cieľmi EÚ, ktorými sa riadia jeho vonkajšie politiky, a súdržnosťou politík EÚ v záujme rozvoja; keďže EÚ by mala zohrávať aktívnejšiu úlohu pri budovaní primeraného, spravodlivého, transparentného a udržateľného riadenia globálnych hodnotových reťazcov a mala by zmierniť akékoľvek nepriaznivé vplyvy na ľudské práva vrátane oslabovania pracovných práv;
- B. keďže EÚ a jej členské štáty, ktoré spoločne predstavujú najväčší svetový trh a hlavného poskytovateľa pomoci obchodu, môžu a mali by túto pozíciu využívať na to, aby sa globálne hodnotové reťazce stali udržateľnejšie a inkluzívnejšie, a propagovať hodnoty, ako sú trvalo udržateľný rozvoj, ľudské práva, spravodlivý a etický obchod, a to najmä pre najchudobnejších obyvateľov; keďže v obchodných dohodách by sa malo uznávať právo na reguláciu vo verejnom záujme;
- C. keďže cieľom viacerých medzinárodných dohovorov, usmernení a pravidiel je zabrániť porušovaniu ľudských práv; keďže krajiny sú povinné plniť ich a vytvárať vhodné právne a ekonomické podmienky pre fungovanie podnikov a ich začlenenie do globálnych dodávateľských reťazcov;
- D. keďže obchodné stimuly VSP a VSP+ poskytujú rozvojovým krajinám lepší prístup na trh výmenou za dodržiavanie pracovných, environmentálnych a pracovných noriem;
- E. keďže nedostatok etického správania v oblasti obchodu je tiež dôsledkom absencie dobrej správy a oslabenia až absencie nestrannej verejnej moci slúžiacej vo všeobecnom záujme občanov; keďže korupcia, nedostatočná transparentnosť globálnych hodnotových reťazcov a výnimky z pracovnoprávných predpisov a zo zdanení vo vývozných

spracovateľských zónach by mohli mať negatívny vplyv na ľudské práva, najmä oslabením dôstojnej práce a odborov;

1. zdôrazňuje, že obchod a ľudské práva sa navzájom podporujú a že podnikateľská sféra zohráva dôležitú úlohu tým, že ponúka pozitívne podnety pri podpore ľudských práv, demokracie a sociálnej zodpovednosti podnikov; víta skutočnosť, že ženy sú považované za základnú súčasť a jedných z hlavných príjemcov globálnych hodnotových reťazcov, čo vedie k inkluzívnejšej spoločnosti;
2. zdôrazňuje, že globálne hodnotové reťazce predstavujú jedinečnú príležitosť pre udržateľný pokrok, a to najmä v rozvojových krajinách;
3. pripomína, že v čoraz prepojenejšom svete sú silná EÚ a ambiciózna obchodná politika nevyhnutné na to, aby bolo možné formovať globalizáciu a posilniť globálny systém založený na pravidlách; zdôrazňuje, že z dôvodu zmien v celosvetovom hospodárstve má čoraz väčší význam, aby boli európske podniky schopné vstupovať na trhy tretích krajín za rovnakých a spravodlivých podmienok;
4. zdôrazňuje, že globalizácia hodnotových reťazcov môže pomôcť rozvojovým krajinám začleniť sa do globálneho hospodárstva, obmedziť chudobu a vytvárať pracovné miesta; so znepokojením konštatuje, že využívanie neštandardných foriem zamestnávania, neformálnej práce a neregulárnych foriem subdodávok v globálnom dodávateľskom reťazci oslabilo kolektívne vyjednávanie a zmluvy; odsudzuje výskyt detskej práce a nútenej práce v niektorých globálnych dodávateľských reťazcoch;
5. rovnako pripomína, že rastie zamestnanosť žien, ale stále sú nadmerne zastúpené na pracovných miestach s nízkou úrovňou zručností a nízkou mzdou, že nemajú prístup k opatreniam sociálnej ochrany vrátane ochrany materstva a že sú príliš často vystavené diskriminácii a sexuálnemu obťažovaniu;
6. poznamenáva, že intenzívnejšia globalizácia a komplexnosť hodnotových reťazcov zvyšuje význam úlohy, ktorú zohrávajú podniky pri uplatňovaní a dodržiavaní ľudských práv vrátane práv detí a environmentálnej udržateľnosti; dodáva, že správanie podnikov môže výrazne ovplyvniť rozvoj a blaho ľudí, a to pozitívne aj negatívne; so znepokojením však konštatuje, že existujúce normy, zásady a mechanizmy nápravy týkajúce sa podnikania a ľudských práv v medzinárodnom práve sú stále roztrieštené, že pri vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, ktoré boli jednohlasne odsúhlasené na pôde OSN s plnou podporou členských štátov EÚ, a na ceste k záväzným pravidlám pre zodpovednosť podnikov bol dosiahnutý len malý pokrok;
7. upozorňuje, že pre globálnu konkurencieschopnosť je dôležitý spoľahlivý prístup k surovinám a zároveň zdôrazňuje, že jednou z najväčších výziev pre rozvojové krajiny je dostať sa prostredníctvom hospodárskej diverzifikácie vyššie v rámci globálneho hodnotového reťazca, čo si vyžaduje spravodlivé globálne obchodné pravidlá orientované na rozvoj;
8. je hlboko znepokojený prípadmi porušovania ľudských práv a ohrozovania udržateľnosti životného prostredia, ku ktorým dochádza v dôsledku niektorých rozhodnutí vedenia podnikov;

9. vyzýva Komisiu, aby naďalej podporovala ratifikáciu a účinné vykonávanie viacerých medzinárodných dohovorov, usmernení a pravidiel v oblasti podnikania a ľudských práv, ako sú základné dohovory MOP, hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, iniciatíva OSN pre podniky s názvom Global Compact, iniciatíva pre transparentnosť v ťažobnom priemysle a Kimberlejský proces, a to s osobitným dôrazom na odstránenie detskej práce, nútenej práce, obchodovania s ľuďmi, korupcie a neetických pracovných podmienok, ako aj presadzovanie rodovej rovnosti, nediskriminácie a slobody združovania;
10. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že európske a medzinárodné podniky budú dodržiavať usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a usmernenia OECD pre jednotlivé sektory, ako sú usmernenia náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce nerastov z oblastí postihnutých konfliktom; odporúča posilniť úlohu národných kontaktných miest OECD a ich spoluprácu s nezávislými vnútroštátnymi a regionálnymi inštitúciami v oblasti ľudských práv s cieľom zlepšiť riadenie globálnych hodnotových reťazcov;
11. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyvinula celoeurópsky povinný systém náležitej starostlivosti a povinný vymáhateľný regulačný rámec založený na zásadách OSN týkajúcich sa podnikania a ľudských práv a na spôsobe, ako podniky rešpektujú ľudské práva a svoje povinnosti, pokiaľ ide o sociálne a environmentálne normy, a vyzýva členské štáty EÚ, aby zaviedli vhodné právne predpisy a začlenili do svojich národných a regionálnych akčných plánov v oblasti podnikania a ľudských práv opatrenia na posilnenie náležitej starostlivosti v globálnych dodávateľských reťazcoch;
12. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na rozšírenie existujúceho nariadenia EÚ o dreve a nového nariadenia o nerastných surovinách z konfliktných oblastí o iné odvetvia, najmä odvetvia, v ktorých dochádza k porušovaniu ľudských práv;
13. zdôrazňuje význam výmeny informácií a najlepších postupov týkajúcich sa náležitej starostlivosti a transparentnosti medzi členskými štátmi, ktoré prispievajú k spravodlivejším a udržateľnejším globálnym hodnotovým reťazcom; vyzýva spoločnosti a podniky, aby do svojej obchodnej činnosti začlenili zásady náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a uplatňovali ich;
14. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyvinula celoeurópsky povinný systém náležitej starostlivosti a vyzýva členské štáty, aby do svojich národných akčných plánov v oblasti podnikania a ľudských práv začlenili opatrenia na posilnenie náležitej starostlivosti v globálnych hodnotových reťazcoch; opakovane vyzýva EÚ a členské štáty uvedené v uznesení z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách¹, ktoré schválila prevažná väčšina, aby zabezpečili, že veľké spoločnosti a ich subdodávatelia, ktorí pôsobia v rámci ich dodávateľského reťazca v jurisdikcii členských štátov, ako aj v tretích krajinách, budú zisťovať rôzne nepriaznivé vplyvy v oblasti ľudských práv a environmentálne vplyvy pri svojej činnosti v hodnotových reťazcoch, kdekoľvek budú vznikať, budú im predchádzať, zmiernovať ich a zodpovedať za ne, a to aj stanovením záväzných pravidiel a odstránením existujúcich súdnych prekážok v konaniach na súdoch členských štátov týkajúcich sa údajného porušovania ľudských práv podnikmi, ktoré majú akýkoľvek vzťah s EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia v uplynulých mesiacoch neprijala takmer žiadne

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0405.

opatrenia a nepodnikla žiadnu aktivitu v nadväznosti na uznesenie Parlamentu;
povzbudzuje podniky MOP a iné zainteresované strany, aby ich prácou boli dosahované rovnaké ciele;

15. vyzýva EÚ a členské štáty, aby posilnili svoj dialóg s tretími krajinami o vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, a to aj nabádaním ďalších štátov, aby prijali národné akčné plány;
16. opakuje svoju výzvu adresovanú všetkým štátom, vrátane EÚ a jej členských štátov, aby sa konštruktívne zapojili do tretieho zasadnutia medzivládnej pracovnej skupiny pre záväznú zmluvu OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, ktoré sa bude konať v októbri 2017, a aktívne prispeli k diskusiám o kľúčových prvkoch pri vypracúvaní zmluvy vrátane vzťahu navrhovanej zmluvy OSN s obchodnými dohodami, náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv, presadzovania práva a prístupu k opravným prostriedkom a úlohy podnikov v procese rokovania o zmluve;
17. vyzýva členské štáty, aby chránili jednotlivcov pred porušovaním medzinárodného práva spoločnosťami, aby zdokonalili právny rámec, vytvorili kontrolné mechanizmy a usilovali sa o zlepšenie domácej regulácie v oblasti ľudských práv, ako aj o zabezpečenie súdržnosti politík;
18. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné vykonávanie a sledovanie podmienok v oblasti ľudských práv spojených s obchodnými preferenciami ako VSP či VSP+; vyzýva preto Komisiu, aby vo svojich monitorovacích a hodnotiacich činnostiach vo väčšej miere zohľadňovala správy MOP a zistenia jej kontrolných orgánov, ako aj správy príslušných mechanizmov OSN v oblasti ľudských práv;
19. konštatuje, že obchodná politika EÚ môže byť nástrojom boja proti negatívnym dôsledkom správania štátov a podnikov, ako aj korupcii, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, sociálnemu dämpingu a detskej práci; pripomína, že EÚ zohráva vedúcu úlohu v tom, aby sa obchod a trvalo udržateľný rozvoj začlenili do obchodných dohôd, a má niekoľko stimulačných nástrojov, napr. všeobecný systém preferencií, na to, aby sa dosiahlo spojenie obchodu a rozvoja, trvalo udržateľného rastu a hodnôt;
20. vyzýva Komisiu, aby do všetkých obchodných a investičných dohôd EÚ systematicky začlenila dôrazné doložky o ľudských právach, a tak zabezpečila dodržiavanie medzinárodne uznávaných zásad a usmernení, ako sa stanovuje v bode 25 písm. d) akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu; konštatuje, že je nevyhnutná politická vôľa skutočne tieto doložky uplatňovať, keď je to potrebné; trvá na systematickom využívaní komplexných „posúdení vplyvu obchodu na udržateľnosť“ *ex ante* a *ex post* vrátane vplyvu na ľudské práva;
21. žiada Komisiu, aby podporila a posilnila účinné zavedenie, vykonávanie a monitorovanie záväzkov krajín, na ktoré sa vzťahuje VSP+, a to aj s využitím projektov mnohých zúčastnených strán a so zapojením občianskej spoločnosti; trvá na tom, aby boli hodnotiace tabuľky zverejnené a aby boli VSP + dialógy transparentné a umožňovali zapojenie a účasť občianskej spoločnosti; vyzýva na vytvorenie mechanizmu, ktorý môžu používať osoby alebo skupiny, ktorých sa negatívne dotklo vykonávanie systémov VSP, VSP + a EBA;

22. vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby presadzovali udržateľné verejné obstarávanie uplatňovaním osobitných požiadaviek v oblasti dodržiavania ľudských práv a medzinárodného práva, najmä v súvislosti s presadzovaním rodovej rovnosti a európskych pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže a transparentnosťou pre dodávateľov a ich medzinárodné dodávateľské reťazce;
23. žiada Komisiu, aby začala iniciatívu na zlepšenie právnych predpisov, ktorých cieľom je zaviesť komplexné opatrenia v oblasti označovania s cieľom zaručiť poskytovanie dôkladnejších a prístupných spotrebiteľských informácií o obsahu, pôvode a výrobných metódach výrobkov, ktoré sa predávajú na trhu EÚ; zdôrazňuje význam kampaní na zvýšenie informovanosti verejnosti s cieľom predchádzať porušovaniu ľudských práv a bojovať proti nemu v celom rozsahu globálnych hodnotových reťazcov, aby sa zvýšila informovanosť verejnosti a dosiahla zmena v správaní spotrebiteľov smerom k nakupovaniu výrobkov, pri ktorom nedochádza k porušovaniu ľudských práv;
24. zdôrazňuje potrebu súdne vymáhateľných záväzných zmluvných dohôd týkajúcich sa ľudských práv a opatrení na ochranu životného prostredia medzi spoločnosťami a ich dodávateľmi v rámci celého hodnotového reťazca; zdôrazňuje význam účinného vymáhania súdnou cestou vrátane prístupu obetí k primeraným a vhodným nápravným opatreniam; vyzýva Komisiu, aby po konzultácii s občianskou spoločnosťou dôkladne preskúmala existujúce prekážky brániace spravodlivosti v prípadoch, ktoré boli predložené súdom členských štátov z dôvodu údajného porušovania ľudských práv, ku ktorému dochádza v podnikoch so sídlom v EÚ alebo v rámci ich dodávateľských reťazcov v tretích krajinách;
25. opätovne potvrdzuje naliehavú potrebu konať trvalým, účinným a súdržným spôsobom na vnútroštátnej, regionálnej, európskej a globalnej úrovni s cieľom účinne riešiť právne problémy vyplývajúce z extrateritoriálneho rozmeru podnikov a ich konania a súvisiacu neistotu, pokiaľ ide o to, kde leží zodpovednosť za porušovanie ľudských práv;
26. so znepokojením si všíma výnimky z pracovného práva a daňových povinností, ako aj závažné problémy spojené s dôstojnými pracovnými podmienkami a obmedzenia, pokiaľ ide o odborové zväzy, ku ktorým dochádza v mnohých vývozných spracovateľských zónach ako súčasť globálnych hodnotových reťazcov; pripomína, že podniky by mali zaviesť mechanizmy riešenia sťažností na operatívnej úrovni pre pracovníkov zasiahnutých ich činnosťou, a to aj vo vývozných spracovateľských zónach; opakuje svoju výzvu EÚ a členským štátom, aby prijali primerané opatrenia s cieľom riešiť právne, procesné a inštitucionálne prekážky prístupu k účinným prostriedkom nápravy.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	20.6.2017
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 28 -: 11 0: 14
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Bas Belder, Victor Boştinaru, Elmar Brok, James Carver, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Georgios Epitideios, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, Alex Mayer, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Ioan Mircea Paşcu, Tonino Picula, Kati Piri, Julia Pitera, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jordi Solé, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica, Charles Tannock, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Anders Prindahl Vistisen
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Reinhard Bütikofer, Luis de Grandes Pascual, Neena Gill, María Teresa Giménez Barbat, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Marek Jurek, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Igor Šoltes, Marie-Christine Vergiat

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

28	+
ALDE	Ilhan Kyuchyuk, Ivo Vajgl, Jozo Radoš, María Teresa Giménez Barbat, Petras Auštrevičius
GUE/NGL	Marie-Christine Vergiat, Miguel Urbán Crespo, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa
PPE	José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra
S&D	Alex Mayer, Ana Gomes, Andrejs Mamikins, Clare Moody, Elena Valenciano, Eugen Freund, Francisco Assis, Ioan Mircea Pașcu, Kati Piri, Neena Gill, Nikos Androulakis, Tonino Picula, Victor Boştinaru
VERTS/ALE	Barbara Lochbihler, Igor Šoltés, Jordi Solé, Reinhard Bütikofer, Tamás Meszerics

11	-
ECR	Anna Elżbieta Fotyga, Anders Primdahl Vistisen, Bas Belder, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Marek Jurek, Ryszard Antoni Legutko
EFDD	James Carver
NI	Georgios Epitideios, Janusz Korwin-Mikke
PPE	Cristian Dan Preda

14	0
PPE	Andrey Kovatchev, Andrzej Grzyb, Dubravka Šuica, Elmar Brok, Francisco José Millán Mon, Jaromír Štětina, Julia Pitera, Lars Adaktusson, Lorenzo Cesa, Luis de Grandes Pascual, Michèle Alliot-Marie, Ramona Nicole Mănescu, Sandra Kalniete, Tunne Kelam

Vysvetlivky k symbolom:

+ : hlasovali za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

31.5.2017

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k vplyvu medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne hodnotové reťazce (2016/2301(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Ignazio Corrao

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže EÚ je založená na hodnotách rešpektovania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, zásad právneho štátu a dodržiavania ľudských práv; keďže jej činnosť na medzinárodnej scéne vrátane obchodnej politiky „[sa riadi týmito] zásadami“¹, podľa zásady súdržnosti politik v záujme rozvoja má byť v súlade s cieľmi rozvojovej politiky a jej cieľom odstránenia chudoby, má byť zameraná na plnenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja a má byť transparentná;
- B. keďže globálne hodnotové reťazce sa stali dôležitým prvkom globálnych produkčných modelov; keďže nedostatočná regulácia globálnych hodnotových reťazcov je jedným z prvkov narušajúcich pracovné práva a keďže komplexnosť týchto reťazcov potvrdzuje potrebu zvýšenej a predvídavej angažovanosti v EÚ aj za jej hranicami s cieľom zabezpečiť primerané riadenie týchto globálnych hodnotových reťazcov v záujme inkluzívneho a udržateľného rastu;
- C. keďže niekoľko medzinárodných dohovorov, usmernení a pravidiel má za cieľ zabrániť porušovaniu ľudských práv a keďže krajiny sú povinné plniť ich a vytvárať vhodné právne a ekonomické podmienky pre fungovanie podnikov a ich začlenenie do globálnych dodávateľských reťazcov;
- D. keďže nedostatok etického správania v oblasti obchodu je jedným z dôsledkov oslabenia až absencie nestrannej verejnej moci, ktorá by slúžila všeobecnému záujmu občanov; keďže okrem iného sú pre vývozné spracovateľské zóny ako súčasť globálnych hodnotových reťazcov často charakteristické výnimky z pracovnoprávných a daňových

¹ Zmluva o Európskej únii.

predpisov a tieto zóny prispievajú k vzniku vážnych problémov v súvislosti s dôstojnou prácou a obmedzeniami, pokiaľ ide o odborové zväzy;

- E. keďže EÚ a jej členské štáty, ktoré spoločne predstavujú najväčší svetový trh a hlavného poskytovateľa pomoci obchodu, môžu a mali by túto pozíciu využívať na to, aby sa globálne hodnotové reťazce stali udržateľnejšie a inkluzívnejšie, a propagovať hodnoty, ako sú trvalo udržateľný rozvoj, ľudské práva, spravodlivý a etický obchod, a to najmä pre najchudobnejších obyvateľov; keďže v obchodných dohodách by sa malo uznávať právo rozvojových krajín na reguláciu vo verejnom záujme;
- F. keďže obchodné stimuly VSP a VSP+ poskytujú rozvojovým krajinám lepší prístup na trh výmenou za dodržiavanie pracovných, environmentálnych a pracovných noriem;
1. poznamenáva, že intenzívnejšia globalizácia a komplexnosť hodnotových reťazcov zvyšuje význam úlohy, ktorú zohrávajú podniky pri uplatňovaní a dodržiavaní ľudských práv vrátane práv detí a environmentálnej udržateľnosti; dodáva, že správanie podnikov môže výrazne ovplyvniť rozvoj a blaho ľudí, a to pozitívne aj negatívne; so znepokojením však konštatuje, že existujúce normy, zásady a mechanizmy nápravy týkajúce sa podnikania a ľudských práv v medzinárodnom práve sú stále roztrieštené, že pri vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, ktoré boli jednohlasne odsúhlasené na pôde OSN s plnou podporou členských štátov EÚ, ako aj na ceste k záväzným pravidlám pre zodpovednosť podnikov, bol dosiahnutý len malý pokrok;
 2. zdôrazňuje, že globalizácia hodnotových reťazcov môže pomôcť rozvojovým krajinám začleniť sa do globálneho hospodárstva, obmedziť chudobu a vytvárať pracovné miesta, pričom zároveň zvyšuje výrobnú kapacitu, a to aj šírením technológií a zručností; so znepokojením však konštatuje, že využívanie neštandardných foriem zamestnávania, neformálnej práce a niektorých foriem využívania subdodávateľov v globálnom dodávateľskom reťazci oslabilo kolektívne dohody; odsudzuje výskyt detskej práce a nútenej práce v niektorých globálnych dodávateľských reťazcoch, ktorý je kritický v nižších segmentoch reťazca, najmä v tých častiach dodávateľských reťazcov, ktoré sú spojené s neformálnou ekonomikou; rovnako pripomína, že rastie zamestnanosť žien, ale stále sú nadmerne zastúpené na pracovných miestach s nízkou úrovňou zručností a nízkou mzdou, že nemajú prístup k opatreniam sociálnej ochrany vrátane ochrany materstva a že sú príliš často vystavené diskriminácii a sexuálnemu obťažovaniu;
 3. upozorňuje, že pre globálnu konkurencieschopnosť je dôležitý spoľahlivý prístup k surovinám a zároveň zdôrazňuje, že jednou najväčšou výzvou pre rozvojové krajiny je dostať sa prostredníctvom hospodárskej diverzifikácie vyššie v rámci globálneho hodnotového reťazca, čo si vyžaduje prijatie spravodlivých globálnych obchodných pravidiel orientovaných na rozvoj;
 4. je znepokojený skutočnosťou, že niektoré nadnárodné podniky majú prospech z medzinárodného obchodného systému a využívajú mnoho existujúcich právnych medzier, aby unikli zodpovednosti za trestné činy proti životnému prostrediu a za porušovanie ľudských práv, ku ktorým vedie ich činnosť; žiada o takú obchodnú politiku EÚ, ktorou sa zabráňuje podporovaniu osobitných privilégií pre investorov bez toho, aby sa im ukladali povinnosti; zdôrazňuje význam uplatňovania, presadzovania a transponovania existujúcich právnych predpisov na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni;

5. konštatuje, že obchodná politika EÚ môže byť nástrojom na boj proti negatívnym dôsledkom správania štátov a podnikov, korupcie, vyhýbania sa daňovým povinnostiam, sociálneho dampingu a detskej práce; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby všetky rozvojové projekty financované EÚ vrátane projektov kombinovaného financovania boli nielen v plnom súlade so zásadami účinnosti rozvoja dohodnutými na medzinárodnej úrovni, ale aby takisto plne rešpektovali zásadu slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu, ako je stanovené v dohovore Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 169;
6. zdôrazňuje, že podniky v rámci ich medzinárodných aktivít musia brať do úvahy potrebu dodržiavať základné hodnoty a normy, najmä v oblasti ľudských práv, a zdôrazňuje, že s cieľom dosiahnuť inkluzívny a udržateľný hospodársky rast je potrebné zapojiť súkromný sektor a zodpovedný manažment globálnych hodnotových reťazcov;
7. opätovne potvrdzuje nalievajúcu potrebu konať trvalým, účinným a súdržným spôsobom na vnútroštátnej, regionálnej, európskej a globálnej úrovni s cieľom účinne riešiť právne problémy vyplývajúce z extraterritoriálneho rozmeru podnikov a ich konania a súvisiacu neistotou, pokiaľ ide o to, kde leží zodpovednosť za porušovanie ľudských práv;
8. uznáva v tejto súvislosti pokrok dosiahnutý od vzniku paktu udržateľnosti pre Bangladéš a vyzýva Komisiu, aby rozšírila takéto rámce aj na iné odvetvia a posilnila spoločnú zodpovednosť podnikov a iniciatívy povinnej náležitej starostlivosti, ktoré rozširujú rozsah pôsobnosti existujúceho nariadenia EÚ o ťažbe dreva a nového nariadenia EÚ o nerastných surovinách na ďalšie odvetvia, ako je odevný priemysel;
9. opakovane vyzýva EÚ a členské štáty uvedené v uznesení z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách¹, ktoré schválila prevažná väčšina, aby zabezpečili, že veľké spoločnosti a ich subdodávatelia, ktorí pôsobia v rámci ich dodávateľského reťazca v jurisdikcii členských štátov, ako aj v tretích krajinách, budú zisťovať nepriaznivé vplyvy v oblasti ľudských práv a environmentálne vplyvy pri svojej činnosti v hodnotových reťazcoch, kdekoľvek budú vznikajú, a budú im predchádzať, zmierňovať ich a zodpovedať za ne, a zároveň že sa podniknú kroky zamerané na stanovenie záväzných pravidiel a odstránenie existujúcich súdnych prekážok v konaniach na súdoch členských štátov týkajúcich sa údajného porušovania ľudských práv podnikmi, ktoré majú akýkoľvek vzťah s EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia za posledných pár mesiacov neprijala takmer žiadne opatrenia a Parlamentu neboli predložené žiadne následné kroky v súvislosti s jeho uznesením; povzbudzuje podniky MOP a iné zainteresované strany, aby ich prácou boli dosahované rovnaké ciele;
10. podporuje všetky globálne iniciatívy boja proti korupcii, ako sú iniciatíva pre transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI), Kimberlejský proces, Medzinárodná konferencia o oblasti Veľkých jazier (ICGLR), zásady stanovené v iniciatíve OSN pre podniky s názvom Global Compact, usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a usmernenia OECD pre náležitú starostlivosť v zodpovedných dodávateľských reťazcoch nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a vysokorizikových oblastí; pripomína povinnosť producentských krajín, ktorá spočíva najmä vo vykonávaní a presadzovaní príslušných právnych predpisov, a to aj v oblasti vytvárania právneho štátu a boja proti

¹ P8_TA(2016)0405.

korupcii;

11. pripomína program cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030 a jeho udržateľné vytváranie, udržateľné presadzovanie a prístupy dôstojnej práce, a vyzýva Komisiu, aby transparentným spôsobom uvádzala odkaz na každý príslušný cieľov trvalo udržateľného rozvoja vo svojich správach; opakuje svoju výzvu Komisii a členským štátom, aby využívali obchod na podporu trvalo udržateľného rozvoja a dobrej správy vecí verejných v súlade so zásadami súdržnosť politik v záujme rozvoja; zdôrazňuje, že obchodné a investičné dohody EÚ uzatvorené s rozvojovými krajinami by mali byť v súlade s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja; pripomína právo rozvojových krajín regulovať investície tak, aby sa zabezpečilo plnenie záväzkov a povinností všetkých investorov vrátane zahraničných investorov, s cieľom chrániť ľudské práva a pracovné a environmentálne normy;
12. vyzýva Komisiu, aby ratifikáciu kľúčových noriem MOP, štandardy inšpekcie týkajúce sa zdravia a bezpečnosti a slobodu zhromažďovania a združovania naďalej zahŕňala do diskusií o pokračovaní preferenčného obchodovania s krajinami zapojenými do globálnych dodávateľských reťazcov, a to aj pokiaľ ide o odevný priemysel, aby v rámci všeobecného systému preferencií (VSP) posilnila dohovory týkajúce sa ľudských a pracovných práv a životného prostredia a zabezpečila účinné vykonávanie a monitorovanie podmienok v oblasti ľudských práv spojených s jednostrannými obchodnými preferenciami, ako sú VSP alebo VSP+;
13. vyzýva preto Komisiu, aby vo svojich monitorovacích a hodnotiacich činnostiach viac zohľadňovala zistenia správy MOP a zistenia jej monitorovacích orgánov a aby lepšie spolupracovala s miestnymi agentúrami MOP a OSN v prijímajúcej krajine s cieľom v plnej miere využiť ich názory a skúsenosti; vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcej reforme pravidiel systémov VSP a VSP+ zaviedla colné preferencie pre tovar vyrábaný preukázateľne udržateľným spôsobom; opakuje svoju výzvu na vytvorenie označenia „bez zneužívania“;
14. nabáda Komisiu a členské štáty, aby do dohôd o voľnom obchode s rozvojovými krajinami začleňovali záväzné opatrenia s cieľom podporovať sociálne a environmentálne normy týchto krajín a ľudské a pracovné práva vrátane programu dôstojnej práce MOP; zdôrazňuje potrebu zlepšenia účinnosti sociálnej a environmentálnej podmienenosti v bilaterálnych a regionálnych dohodách prostredníctvom väčšieho zapájania sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti do rokovaní a vykonávania pracovnoprávných ustanovení a intenzívnejšej konzultácie s nimi a pomocou systematického využívania komplexných ex ante a ex post „posúdení vplyvu obchodu na udržateľnosť“ vrátane vplyvu na ľudské práva;
15. víta prax začleňovania zodpovednosti za dodržiavanie ľudských práv do záväzných zmluvných povinností medzi spoločnosťami a ich zákazníkmi a dodávateľmi; konštatuje, že takéto požiadavky sa vo väčšine prípadov môžu vymáhať súdnou cestou;
16. víta mnohé sľubné iniciatívy súkromného sektora, ako napríklad kódexy správania, označovanie, sebahodnotenie a sociálne audity, a považuje iniciatívu OSN Global Compact, normu ISO 26000 o sociálnej zodpovednosti, trojstranné vyhlásenie MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky a usmernenia OECD pre nadnárodné podniky za nástroje, ktoré dokážu zmobilizovať zodpovednosť v

obchodnej činnosti podnikov; vyzýva európske, ako aj neeurópske podniky, aby v oblasti ľudských práv uplatňovali náležitú starostlivosť a začlenili svoje zistenia do svojich vnútorných politík a postupov, ktorým pridelia primerané zdroje a kompetencie a ktoré budú riadne uplatňovať; zdôrazňuje, že to si vyžaduje pridelenie dostatočných zdrojov; zdôrazňuje, že transparentnosť a informovanie o opatreniach prijatých na zabránenie porušovaniu ľudských práv v tretích krajinách sú kľúčové pre umožnenie riadneho demokratického dohľadu a prijímania rozhodnutí založených na faktoch spotrebiteľmi;

17. je hlboko znepokojený prípadmi porušovania ľudských práv a rizikami pre environmentálnu udržateľnosť, ktoré sú výsledkom niektorých rozhodnutí vedenia podnikov, ako aj tých podnikov, ktoré ťažia z porušovania ľudských práv, ako sú zaberanie pôdy alebo vysídľovanie, ktorého sa dopúšťajú aj tretie strany;
18. pripomína, že podniky by mali na operačnej úrovni zaviesť mechanizmy podávania sťažností pre pracovníkov dotknutých ich činnosťami, a to aj vo vývozných spracovateľských zónach, a opakuje svoju výzvu, aby sa odstránili akékoľvek prekážky, ktorým čelia obeť porušovania ľudských práv, pokiaľ ide o požadovanie právnej náhrady; v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu EÚ a členským štátom, aby prijali primerané opatrenia s cieľom riešiť právne, procesné a inštitucionálne prekážky prístupu týchto obetí k účinným prostriedkom nápravy;
19. s potešením víta prípravu záväznej zmluvy OSN v oblasti podnikania a ľudských práv s cieľom jasne stanoviť povinný a vymožitelný regulačný rámec týkajúci sa toho, ako musia vlády a podniky chrániť a dodržiavať ľudské práva v každej etape dodávateľského reťazca bez ohľadu na to, v ktorej krajine sa uskutočňuje výroba, a na štátnu príslušnosť podniku;
20. opakuje svoju výzvu členským štátom a samotnej EÚ, aby tento proces podporili a proaktívne sa na ňom podieľali; vyzýva Komisiu, aby vypracovala legislatívny návrh týkajúci sa záväzných povinností v oblasti náležitej starostlivosti pre dodávateľské reťazce, ktorý bude v súlade s usmerneniami OECD pre nadnárodné podniky a viacerými sektorovo špecifickými usmerneniami OECD, a aby stanovila komplexné opatrenia v oblasti označovania s cieľom zabezpečiť lepšiu informovanosť spotrebiteľov o obsahu a pôvode konečných výrobkov predávaných na trhu EÚ prostredníctvom ich dodávateľského reťazca;
21. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby prinútili spoločnosti, ktoré používajú suroviny alebo komodity, ktoré by mohli pochádzať z oblastí zasiahnutých konfliktom, aby zverejnili svoje zdroje a používanie takýchto materiálov a aby garantovali ich vysledovateľnosť transparentným spôsobom; v tejto súvislosti víta nové nariadenie o nerastoch z konfliktných oblastí, ktoré bolo nedávno prijaté, a naliehaivo žiada Komisiu, aby predložila legislatívne návrhy s cieľom rozšíriť tento postup týkajúci sa povinnej náležitej starostlivosti na ďalšie odvetvia, ako je napríklad odevný priemysel;
22. poukazuje na to, že v tejto oblasti je pre rozvoj oblastí ovplyvnených konfliktom alebo oblastí s vysokým rizikom okrem dovozu a vývozu nerastov a kovov dôležitá aj transparentnosť udelených ťažobných práv a cieľ; zdôrazňuje preto, že je potrebné vypracovať prehľad existujúcich opatrení, ktoré v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov uplatňujú európske podniky a posilniť koordináciu a výmenu informácií a najlepších postupov, aby bolo možné účinnejšie vykonávať osvedčené postupy a

prispievať k vytvoreniu spoločného akčného rámca na európskej úrovni; vyzýva Komisiu, aby posilnila iniciatívy týkajúce sa sociálnej zodpovednosti podnikov a náležitej starostlivosti v celom dodávateľskom reťazci;

23. naliehavo žiada Komisiu, aby konala rýchlo v nadväznosti na podrobné návrhy obsiahnuté v uznesení Parlamentu o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách z 25. októbra 2016¹.

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0405.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	30.5.2017
Výsledok záverečného hlasovania	+: 23 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuličá, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Vincent Peillon, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Ádám Kósa, Cécile Kshetu Kyenge, Paul Rübig, Judith Sargentini

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

23	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Paavo Väyrynen
ECR	Eleni Theoharous
EFDD	Ignazio Corrao
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Ádám Kósa, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Željana Zovko,
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Cécile Kshetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Vincent Peillon, Elly Schlein
Verts/ALE	Maria Heubuch, Judith Sargentini

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

31.5.2017

STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k vplyvu medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne hodnotové reťazce (2016/2301(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Malin Björk

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor vzal do úvahy tieto pozmeňujúce návrhy:

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh správy Odôvodnenie B

Návrh správy

B. keďže globálne hodnotové reťazce sa stali kľúčovým prvkom dnešného svetového hospodárstva; keďže globálne hodnotové reťazce na jednej strane ponúkajú nové vyhliadky na rast, rozvoj a tvorbu pracovných miest, ale na druhej strane ich zložitý charakter, nedostatočná transparentnosť a rozptýlenie záväzkov viedli k vyššiemu riziku porušovania ľudských práv;

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh správy Odôvodnenie I

Pozmeňujúci návrh

B. keďže globálne hodnotové reťazce sa stali kľúčovým prvkom dnešného svetového hospodárstva; keďže globálne hodnotové reťazce na jednej strane ponúkajú nové vyhliadky na rast, rozvoj a tvorbu pracovných miest, ale na druhej strane ich zložitý charakter, nedostatočná transparentnosť a rozptýlenie záväzkov viedli k vyššiemu riziku porušovania ľudských práv; ***keďže fragmentácia výroby štruktúrovanej v rámci globálnych hodnotových reťazcov môže posilniť úlohu žien v hospodárstve vzhľadom na širokú škálu príležitostí, ktoré vytvára;***

Návrh správy

I. keďže v článku 8 ZFEÚ je pevne zakotvená rodová rovnosť vo všetkých politikách EÚ; keďže vzhľadom na štrukturálne rodové nerovnosti vplývajú obchodné a investičné dohody na ženy a mužov rôzne;

Pozmeňujúci návrh

I. keďže v článku 8 ZFEÚ je pevne zakotvená rodová rovnosť vo všetkých politikách EÚ; keďže vzhľadom na štrukturálne rodové nerovnosti vplývajú obchodné a investičné dohody na ženy a mužov rôzne; ***keďže hľadisko rodovej rovnosti sa v analýze globálnych hodnotových reťazcov často prehliada; keďže podľa MOP bolo v roku 2012 na celom svete obeťou nútenej práce 20,9 milióna osôb (z toho 55 % žien a dievčat) a 90 % z nich bolo vykorisťovaných v súkromnej sfére jednotlivcami alebo podnikmi;***

**Pozmeňujúci návrh 3
Odôvodnenie I a (nové)**

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

Ia. keďže ženy tvoria väčšinu pracovníkov v určitých segmentoch globálnych hodnotových reťazcov v oblasti odevného priemyslu, záhradníctva, mobilných telefónov a cestovného ruchu, avšak v porovnaní s mužmi sú viac zamestnané vo formách zamestnania s nízkym príjmom alebo nízkym postavením, čo vedie k rodovej segregácii v typoch zamestnaní a činnosti, k rodovým rozdielom v mzdách a pracovných podmienkach a k rodovo špecifickým obmedzeniam v prístupe k výrobným prostriedkom, infraštruktúre a službám;

Pozmeňujúci návrh 4

**Návrh správy
Odôvodnenie L**

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

L. keďže zverejňovanie colných

L. keďže zverejňovanie colných

údajov o dovoze do EÚ by zvýšilo transparentnosť a zodpovednosť globálnych hodnotových reťazcov;

údajov o dovoze do EÚ by zvýšilo transparentnosť a zodpovednosť globálnych hodnotových reťazcov; *keďže z dôvodu zložitej povahy globálnych hodnotových reťazcov nie sú k dispozícii dostatočné štatistické údaje, ktoré by umožnili získať jasnú predstavu o úlohe, ktorú ženy zohrávajú; keďže transparentnosť je kľúčovým faktorom pri obmedzovaní diskriminácie, vykorisťovania a zneužívania;*

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh správy
Odsek 14 a (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14a. vyzýva na komplexnú analýzu rozdielov a nerovností v rámci globálnych hodnotových reťazcov: i) rodových rozdielov vo využívaní času vyplývajúcich najmä z primárnej zodpovednosti ženy za otázky spojené s reprodukciou; ii) rodových rozdielov v prístupe k výrobným vstupom a prostriedkom, najmä pôde, úverom, odbornej príprave a sieťam; a iii) rodových rozdielov vyplývajúcich z trhových a inštitucionálnych zlyhaní a diskriminácie;

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh správy
Odsek 14 b (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14b. chápe, že obchodná politika EÚ by mala byť nástrojom na riešenie rodových výziev a presadzovanie rodovej rovnosti; poznamenáva, že EÚ a členské štáty by mali rodové hľadisko začleniť do medzinárodného obchodu, ako aj obchodných politík EÚ týkajúcich sa

globálnych hodnotových reťazcov, aby lepšie chápali dôsledky rodovej rovnosti v oblasti obchodu a dokázali sa zamerať na ich riešenie;

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh správy
Odsek 14 c (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14c. vyzýva EÚ a členské štáty, aby vypracovali posúdenie vplyvu na rodovú rovnosť a hodnotenie rizika z rodového hľadiska a aby ich začlenili do každej obchodnej dohody EÚ alebo analýzy globálnych hodnotových reťazcov; poukazuje na to, že obsahom takýchto posúdení bude hodnotenie prípadných pozitívnych a negatívnych vplyvov na rodovú rovnosť, ktoré sa posúdia so zreteľom na zavedenie preventívnych opatrení; zdôrazňuje, že orgány EÚ v oblasti obchodu by mali pri vypracovaní týchto analýz konzultovať s odborníkmi v oblasti rodovej rovnosti;

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh správy
Odsek 14 d (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14d. žiada, aby sa záväzne uplatňovali základné pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a jej program dôstojnej práce, a to tak, aby bolo možné ich uplatňovanie vynútiť, keďže normy MOP sú osobitne dôležité z hľadiska zlepšenia rodovej rovnosti, lebo vychádzajú zo zásad nediskriminácie na základe pohlavia a rovnakej mzdy pre mužov aj ženy, ako aj medzinárodné záväzky v oblasti ochrany životného prostredia v preferenčných obchodných

dohodách EÚ;

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh správy
Odsek 14 e (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14e. *požaduje široké, účinné a transparentné zapojenie žien a organizácií v oblasti práv žien a odborových zväzov do rámca politik v oblasti globálnych hodnotových reťazcov;*

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh správy
Odsek 14 f (nový)

Návrh správy

Pozmeňujúci návrh

14f. *zdôrazňuje, že EÚ a členské štáty by pri rokovaní o obchodných dohodách mali venovať pozornosť nielen zlepšovaniu globálnych sociálnych a environmentálnych noriem a spravodlivejšiemu a nestrannejšiemu globálnemu modelu obchodu, ale aj presadzovaniu rodovej rovnosti v rámci globálnych hodnotových reťazcov zabezpečením zodpovedajúcich pracovných podmienok a práv pre ženy v celých hodnotových reťazcoch, a mali by sa vyhýbať získavaniu surovín z konfliktných oblastí, v ktorých je rozšírené rodové násilie;*

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh správy
Odsek 14 g (nový)

14g. podporuje zavedenie rodového rozpočtovania v medzinárodnej obchodnej politike EÚ v súlade s kľúčovými zásadami obchodnej politiky EÚ, t. j. účinnosťou, transparentnosťou a hodnotami; zdôrazňuje, že rodové rozpočtovanie je dôležitou stratégiou riešenia a šírenia rodovej rovnosti; konštatuje, že rodové rozpočtovanie si vyžaduje vyššiu odbornosť v oblasti rodovej rovnosti;

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh správy
Odsek 14 h (nový)

14h. varuje pred negatívnymi vplyvmi rozvoja a liberalizácie obchodu na kvalitu zamestnania, ako aj pred rizikom zvýšenia obchodovania s ľuďmi na účely práce; zdôrazňuje, že ženy zvyčajne trpia najviac a že obchodovanie s ľuďmi na účely práce je v prípade žien často spojené s obchodovaním na sexuálne účely a femicídou;

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh správy
Odsek 14 i (nový)

14i. navrhuje, aby bola do medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ v oblasti globálnych hodnotových reťazcov zahrnutá osobitná stratégia formálnej ochrany osôb, ktoré odsudzujú femicídu, obchodovanie s ľuďmi na účely práce a obchodovanie na sexuálne účely, ako aj ochrany obetí týchto praktík, a aby sa takáto stratégia

rozvíjala; zdôrazňuje, že tieto osoby by mali mať v oblasti medzinárodného a európskeho obchodu nárok na rovnaké uznanie a ochranu, aké sa požadujú v prípade oznamovateľov protispoločenskej činnosti;

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	30.5.2017
----------------	-----------

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	11.7.2017
Výsledok záverečného hlasovania:	+: 29 -: 5 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Yannick Jadot, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Franz Obermayr, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Dita Charanzová, Edouard Ferrand, Agnes Jongerius, Sajjad Karim, Gabriel Mato, Georg Mayer, Fernando Ruas, Jarosław Wałęsa
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Ignazio Corrao, Constanze Krehl

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

29	+
EFDD	William (The Earl of) Dartmouth, Tiziana Beghin, Ignazio Corrao
GUE/NGL	Eleonora Forenza, Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
PPE	Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Gabriel Mato, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Fernando Ruas, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Jarosław Wałęsa, Iuliu Winkler
S&D	Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Agnes Jongerius, Jude Kirton-Darling, Constanze Krehl, Bernd Lange, David Martin, Sorin Moisă, Joachim Schuster
Verts/ALE	Heidi Hautala, Yannick Jadot

5	-
ECR	David Campbell Bannerman, Sajjad Karim, Emma McClarkin, Joachim Starbatty
ENF	Edouard Ferrand

5	0
ALDE	Dita Charanzová, Marietje Schaake, Hannu Takkula
ENF	Georg Mayer, Franz Obermayr

Vysvetlenie symbolov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania